

له بلاو كراوهكانى مائپهري بههشت

چون

دهبى به هاوسهريكى سهركهوتوو؟

نامهيهك بو ئافرهتان

كوكردنهوه و ئامادهكردى

فيرهوس عبدالله

پيداچونهوى

ماموستاي ريزدارم: ماموستا خهليل ئهحمه

مائپهري بههشت

ba8.org

مائپهريكى ئىسلامى زانستى پهروهردىيى يه و له پيئاو بلاوكردنهوى ئه و ئىسلاميه كه سهلهفى
صالح - پيغه مبهري خوا (صلى الله عليه وسلم) و هاوهلاى (رضي الله عنهم) له سهرى بوون -
وه سهر به هيچ گروپ و لايه نيكي حيزبى نيه.

مائپه‌ری به‌ه‌شت

ئەو کتیب و بابەت و لیکۆئینه‌وه شه‌ریانه‌وه ب‌لا‌و ده‌کاته‌وه که ده‌بنه‌ ه‌وی:

١. شاره‌زاکردنی موسو‌لمانان و په‌روه‌رده‌کردنیان له‌سه‌ر ریگا راسته‌که‌ی ئیسلام، ئەمه‌ش ده‌سته‌به‌ر ده‌بی به‌ گه‌رانه‌وه‌ ب‌و په‌یره‌وه‌ ره‌سه‌نه‌که‌ی ئیسلام، که بریتی یه‌ له‌ قورئان و سوننه‌ت، به‌ تیگه‌شتنی پیشین و پیشه‌وایانی ئوممه‌ت.

٢. پاک‌کردنه‌وه‌ی بیروباوه‌پ و ره‌وشتی موسو‌لمانان، له‌ دیارده‌کانی شیرک و کوفر و تاون.

٣. پ‌الاوتن و ته‌صفیه‌کردنی ئاینی ئیسلام له‌ بیدعه و ب‌چونه‌ داهینراوه‌کان.

٤. وربا‌کردنه‌وه‌ی موسو‌لمانان له‌ شوینه‌واری خراپی ر‌یوایه‌ته‌ لاواز و هه‌لبه‌ستراوه‌کان.

٥. پته‌و‌کردنی برایه‌تی یه‌کی راسته‌قینه‌ له‌سه‌ر بناغه‌ فراوانه‌ جیگیره‌که‌ی ئیسلام و نه‌ه‌یشتن و که‌م‌کردنه‌وه‌ی ده‌مارگیری مه‌زه‌بی و حیزبی.

ئامانجمان:

ئاشنا‌کردنی کۆمه‌لگایه‌ له‌ ئیسلامی ره‌سه‌ن و دروست‌کردنی تاك و کۆیه‌تی ب‌و تیگه‌شتن له‌ سه‌رچاوه‌کانی که بریتین له‌ قورئانی پ‌یرو‌ز و سوننه‌تی سه‌حیح و ئاشکرا‌کردنی ئەو شتانه‌ی که نامۆن به‌ ئیسلام و خراونه‌ته‌ ن‌یویه‌وه‌ به‌ چه‌ندین ده‌سته‌واژه‌ی ده‌نگ و په‌نگ و نوسراوی له‌ بواره‌کانی بیروباوه‌پ و ره‌وشت و ئاکار و په‌روه‌رده‌ و زانست و پ‌زیشکی و گه‌شه‌ی کۆمه‌لایه‌تی.

خودایه‌ داوات ئی ده‌که‌ین دامه‌زراومان بکه‌یت ، وته‌وفیقمان بده‌یت ب‌و هه‌ر کار وگوفتاریکی جوان وچاک به‌و شیوه‌یه‌یی که‌خۆت ل‌بی ر‌ازیت.

ستافی مائپه‌ری به‌ه‌شت

سوپاس و پیژانین

حمد و سوپاس بۆ خوای پهروهردگار که یارمه تی دهرمان بوو کاری بۆ ئاسان کردین له ئەنجام گه یاندنی ئەم ئەرکه ماندا ,

زۆر سوپاس و دەست خۆشیم بۆ مامۆستای زۆر به پێژم مامۆستا (خلیل أحمد) که ئەرکی پێداچونه وهی ئەم کتیبه ی گرتە ئەستۆ.

زۆر سوپاس و پیژانینی بپیاپایم بۆ به پێژ مامۆستا (جلیل إبراهيم) که زۆر ماندوو بوو له گه لماندا و ههر له سه ره تای دهست پیکردنی کاره کاغمان تا کو هاتنه به ره هه می ئەم کتیبه هاو کارمان بوو.

ههروه ها سوپاس و پێژی تایبه تیم ههیه بۆ یه که به یه کی ئەو به پێژانه ی که یارمه تیده رمان بوون چ به کاری تایپ کردن بیت یان ههر هه ول و کاریکی تر.

داواکارم له خوای پهروهردگار هه موو یارمه تی دهرانی ئەم به ره هه مه سه ره بهرز و سه رفرازی دین و دنیا بکات و پاداشتی ئەم کاره یان ته نها فیردهس الاعلی بیت.

فیردهوس عبدالله / که لار

پیشه کی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وحده, والصلاة والسلام على من لا نبي بعده , نبينا محمد و على آله
وصحبه أجمعين , أما بعد ...

بئی گومان هیچ په یوه نډیه کی دروست کراوه کانی خودا له په یوه نډیه کانی نیوان
ژن و میړد به هیژتر و قولتر نیه چونکه په یوه نډیه کی ته واوکاریه و خوښه ویستی
نیوان هاوسه ران خوښه ویستیه کی جوان و بهرزه هاوسه ران پوښاک و ساباتن بو
یه کتری ده توانن ژیا نی دنیایان تاوه دان و گولباران بکه ن به لام به داخه وه زوړیک له
هاوسه رانی ته مړو گله یی و گازنده یانه سه باره ت به وشکی و زبری و نه بوونی سوز
و میهر له نیوانیاندا، له م باس و بابه ته شماندا پرووی قسه و گوftarمان له و ثافره تانه
و چهند ناموژگاری و پړینومایه کی به نرخ و پر سوود ده خهینه به ردهستی خانمان که
به شیک کی گه وره له به خته وه دری خیزان له سهر دهستی ته واندایه و ده توانن ماله کانیان
بکه ن به به هه شتیک و به هه شی دواړو ژیشی پی بکړن چونکه ژن تامگه و خوښی و
شادی و حه وانه وهی میړده که یه تی کاتیک میړد له دوا ی هه ول و کوشش و
ماندوبونیک کی زور و له پیناو په یدا کردن و دابینکردنی ژیا نی روظانه ی ده گه رپته وه

لای ژنه که ی که ته ویش دهبی به پرویه کی خوش و گهش و سینگیکی فراوانه وه
 به ره و پروی بی و پیشوازی بکات و سۆز و خوشه ویستی بۆ دهربری ئاله و کاته دا
 مهیلی به لاداده چی و دهگاته ئەم خوشیه و ئەم حهوانه وهیه ئەم خوشیه که باسکرا
 به هوی ئەم رهفتار و ههلس و کهوته وه ماندویه تی و خەم و په ژاره ی ژیان له بیر
 میرده که ی ده باته وه.

بویه بۆ دهسته به رکردنی ژیانیکی خیزانی به خته وه ره له نیوان هاوسه راندا پیویست
 به شاره زایی و ته زمون دهکات بۆ به دهسته یانی ئەو شاره زاییه ش پیویست به
 گه ران دهکات به دوای زانیاریه کانی پیکه وه ژیان ی هاوسه ره کان.

له م باسه شماندا کۆمه لیک ریگه ده خهینه به ردهستی خانمانی به ریز بۆ ئەو ئافره تانه ی
 که ده یانه وی ریگا کانی دلی هاوسه ره کانیان بدۆزنه وه به جی به جی کردنی هه ریه ک
 له و ریگایانه به شیکی خوشه ویستی میرده که ت به دهست دینی به جی به جی
 کردنی سه رجه م ئەو خال و ریگایانه سه رجه م خوشه ویستی هاوسه ره که ت به دهست
 دینی به ویستی خوا چونکه ئافره ت بوونه وه ریکی به هیژه جی به جی کردنی ئەو
 خالنه ش له دهره وه ی ئیراده ی ئافره ت نیه.

چۆن سود لە قۆناغى دەزگىرانىت وەردەگىرىت ؟

قۆناغى دەزگىرانىتى چى لای کورپان چى لای کچان بە گىرنگىرین قۆناغى بنیاتنانى بناغەى ھاوسەرگىرى و دروست کردنى ژيانى ھاوسەرى سەرکەوتوو و پىر لە خۆشەويستى و پىکەوێ گونجان دادەنریت ، بەلام بەداخەوێ زۆرێک لە کچان و کورپان لەبوارە گىرنگەکانى ئەم قۆناغە چاپۆشى دەکەن و بەهەندێک کارى تر خۆ سەرقال و خەریک دەکەن کە ئەو کارىگەرى راستەوخۆیەى نىيە سەبارەت بە داهااتوى ژيان و پرۆژەى ھاوسەرگىرى.

سەرقال بوونى هەردوولا بە گوزارشت لە خۆشەويستى و رازى بى سنوورى دل بۆ يەکتەر و ھۆننەوێ قەشەنگىرین ئەوین و خۆشەويستى و گۆرپنەوێ ناسکىتر ووشە و ھىنانەگۆرپى ھەندێک باسى لاوێکى و قسەى ختوکیەدەر گالتهنامىز ھەردوولا مەحروم دەکات لە گەتوگۆى بەرنامە رێژى و وروژاندنى باس و خواسى بەرنامەکانى دواپۆژ.

بەلام کاتێک ئەم قۆناغە کە ھەندێک جار بۆ چەندین مانگ درێژەى ھەيە خالى دەبى لەھەموو پرۆژەيەکى خىزانى و ھىچ جوړە حىوار و بىروپا گۆرپنەوێکى سەبارەت بەرنامەى ژينى داهااتو نوێ تىادا بەدیناکرىت يەکسەر ھەردوولا بەبى

هیچ پیشه کیهك ده چنه بهردهم واقعیکی نوی که تیایدا بهرپرسیاری و کومه لیك
تهرکی خیزانی سه رهه لده دات.

تهو کات یادگاریه خوشه کانی سه رده می ده زگیرانی کال ده بنه وه و چی دی
دهنگی قاقاو پیکه نین و ووتهی ناسک و گالته ئامیتر نایه نه وه بیر و زایه لهی تهو
دهنگانه له گیتراوی گرفته کاندان و کپ ده بن.

جا بو تهوهی تهو رۆژه خوشانهی ته مهن که به یه کیك له ههره رۆژه خوشه کانی
ژیان ده ژمیتر دیت له تهلبومی ژیاندا رهنگی په مهبی و ته رخه وانی له ده ست نه دات
له م باسه ماندا کومه لیك رینوماپی ده خهینه بهرده ست بو سوود وهرگرتن لهو
قوناغه ناسک وهه ستیاره.

رۆشنیبری گفتوگو و حیوار

هه لبه ته ئاستی رۆشنیبری هه ردوولا کاریگه ری گرنگی هه یه له فیربوونی گفتوگو و شیوازه سه رکه وتوو هه کانی ئه م کارهش شارستانییه ت و رۆشنیبری هه ردوولا ده باته به رده م سه نگی مه حه ک هه ربۆیه له کاتی گفتوگۆدا ره چاری ئه م خالانه بکه

۱- ریزگرتن له یه کتر له کاتی گفتوگو و پاگوپینه وه دا.

۲- گفتوگو له قالبی جدیه ت داو دوور که وتنه وه له گالته جاری.

۳- دوور که وتنه وه له توانج و قسه ی ره ق و بریندارکردنی ههستی یه کتری.

۴- یه کتری به کهس به راورد مه کهن و ههول بدن له یه کتری تی بگه ن وه که نه وهی که هه ن.

۵- ده ربپینی هه زکردن به ناسینی یه کتر وه رگرتنی زۆرتین زانیاری پیویست و په یوهندی به ژیا نی هاوسه ری تی بی زۆر لی کردن.

۶- فرمانی خوشه ویستی زۆر پیویسته بۆ سه رکه وتنی گفتوگو به لام به مه رجیک نه بیته فرمانی (ناز و مه کر) کردن و گفتوگو له ئاراسته ی خو ی وه رگیری.

۷- راشکاوی له گفتوگو و نه شاردنه وهی نه و شتانه ی له داها تو دا گرفت دروست ده کات.

۸- هه لئبژاردنی کاتی گونجاو بو گفتوگو.

۹- وازهینان له گفتوگو له کاتی کدا که خه ریکه له شهر و ئاژاوه نزیك ده بیته وه .

۱۰- ههول مه ده له کاتی گفتوگودا بهرام بهر بیته وینهیه کی کوپی کراو له تو .

بابه ته کانی گفتوگو :

۱- باس کردنی هه واداری و خولیا و ئاره زووی ههردوولا .

۲- ئامانجه کانی ژیان و بهرنامه کانی دوا رۆژ .

۳- ئه و شتانه ی که هه ریه ک به لایه وه گرنگه .

۴- بو چوونی هه ریه کیکیان بو ژیان و دوا رۆژ .

۵- ئه و مه سه لانه ی که ئه گه ری ئه وه ی هه یه له دوا رۆژدا کیشه دروست

بکه ن وه ک مه سه له ی کار کردنی ئافره ت ، مه سه له ی دانیشتن له خانووی

سه ربه خو یان له گه ل مائی باوکی کوپه که دا ، یان سروشتی کاری کوره که .

۶- شاره زابوون له خزم و کهس و کاری یه کتر .

۷- هاوکاری کردن له بهرپیه بردنی کاروباری مال .

زور پتویسته لهم قوناغه دا زور به پاشکاوانه راستگویه وه قسه بکریت و تهنها
گرنگی به خوږازاندنه وه و دهرخستنی تاکاره جوانه کانی نه دریت و ناته وایه کان
نه شاردریته وه و کیسه کان هه لنه گیریت بو دوی زه ماوه ندکردن.

چونکه زۆرینه ی هاوسه ران کیسه کانیاں له قوناغی دهزگیراندریدا له بیرده کهن و
هه لیده گرن بو دوی زه ماوه ند هه زناکهن لهم قوناغه دا جگه له ووتهی خوڤ و
غه زهل ئاسا گوی بیستی هیچ شتیکی دی بن.

چون پاریزگاری له ژیاڤی هاوسه رداریت ده که ی ؟

بی گومان هه ر که سیك که ده چیته ژیاڤی هاوسه ریته وه رووبه پرووی چه نده ها
کیسه ی جوړ به جوړ ده بیته وه هه ر بویه ش چه ند خالیك ده خهینه پروو بو که م
کردنه وه ی کیسه کانی ژیاڤی هاوسه رداری.

۱- بیر و ههستی هاوسه ره که ت بخوینه وه به شیویه کی به رده وام چونکه
مرؤقه له گوړاندایه هه روه ها پتویسته خاله لاوازه کانیشی بناسی.

۲- خوی په روه ردگار ژیری و زیره کی و به هره ی مرؤقه کانی به یه کسان
به ش نه کردووه به سه ر خه لکیدا هه ر کاتیك هه لئس و کهوت ده کهیت تو بزانه

له گهل دانایان و فهیله سوفان قسه ناکهیت به لکو له گهل ههست و سۆز و دهروونی
پر له تاره زوو قسه ده کهیت له سه ره موو شتیك سه ر کۆنه ی مه که.

۳- رپز له ئیشی هاوسه ره کهت بگره و هه موو مروقیك که ژیا نی
هاوسه ریتی پیک دینیت ئیشی له گهل پهیدا دهبیت جا چ له پهروه ده کردنی مندا
چ له ئیش و کاره کانی دهروه دا بویه لیردها پرس و راویژ و هاوکاری پۆلی خو ی
ده بینیت.

۴- ئاده میزاد له نیوان پاکی و چاکی و بهرزیدایه هه ره ئه ویش شتی لار و
خوار و خپچی لی دهو شهتته وه جا کاره چا که کان گه وه بکه و نه گونجا وه کانیش
جاروبار چاوپۆشی لی بکه.

۵- گرفت و هه راوشه پر کردنی رپیازی مروقی زی ره ک و هوشمه ند و
پیشکه وتوو نیه هه ول بده له هه موو کاروباره کاند و له هاوسه ره کهت بکه ی که
حه زیکی دهروونی پالی پیوه بنی بۆ جی به جی کردنی ئه و کارانه ی که تو ده ته وی.

۶- هه ر کات چاوت به خۆتدا گیرایه وه خۆت چا کرده وه ئه و کات قسه و
گوفتار و کرداری تو زۆر کاریگه ری تر ده بن له سه ر دلی هاوسه ره کهت وه ک هه نگ
ئاسا له یه ک کاتدا شیه ی گول هه لبمژی و هه نگوین ببه خشه.

۷- گرنگيدان و پىز لىنان و نرخدانان بۇ يەكترى لى خواردن پىويستره كه
تيمه ههولتى بۇ دەدەين ، بەلام زۆر كهههول دەدەين بۇ كوژاندنەوهى ئەو ئاگرەى
تىنوى سۆز و قسە و گوڤتارى رۇمانسين.

۸- بەدەست خۆتە ماله كەت بکەيتە بەهەشت يان دۆزەخ ئەمەش
دەگەرپیتەوه بۇ سەر لىزانى ئافرەت چونكه دەتوانىت خۆشتىن كەش بۇ
ھاوسەرەكهى بەدىيىتت لى هەمانكاتيشدا پياو ئاسودەى مادى و دەروونى و
هەلگرتنى قورسايى گرفته كانى دەرەوه و ناو خىزانى لى ئەستودايە.

۹- زۆربەى پق و كينه و دوبەرەكى و دورە پەريزى دەگەرپیتەوه بۇ گوى
نەدانه يەكترى و گرنگى بە يەكتر نەدان و نەژيان لەگەل ناسۆريە كانى يەكتر.

۱۰- زەردەخەنەيه كى پىرشنگدار دلى خەلكى رادەكىشى و دەبىتە هوى
سەرکەوتن بۇ ژيانى ھاوسەرىتتى پوخوشى دەم و چاو دەكات بە دەنگىكى زۆر
كارىگەرتر لەدەنگى زمان.

۱۱- لىزانى و كارامەيى لى ژيانى ھاوسەرىتتىدا زۆر گرنگە بۇ نمونە گەر
دەتەويت ھاوسەرەكهت توى خۆش بویت دەربارەى شتيك بدوى كه بەرامبەرەكهت
هەزى لىبىت و پىتى خۆش بىت هەر كاتىك گوى لى هەزى ھاوسەرەكهت بگريت
ئەويش گوى لى هەزى تۆ دەگريت.

۱۲- رق و کینه به رق و کینه لا ناچیت به لکو به خوشه ویستی لا دهچیت.

۱۳- لابرندی به ربه سته کان به ته کنیکی نایاب زور ئاسانه له جیاتی سه رکونه کردنی کاتیئک به هه لئس و کهوتیکی دیاری کراو ده توانی به ستایش کردن و پیا هه لئدان به ماوهیه کی کهم ده توانیت هه لئس و کهوتی راست بکهیته وه بهم شیوه لؤمهت خسته سه ر هه لئس و کهوته کهی نهک که سایه تیه کهی وهک ده لئین دلۆپیک هه نگوین بۆ کوشتنی میشتیک له بهرمیلی ژههر باشته.

۱۴- ته گهر هه له بووی دانی پیدابنی چونکه هه موو کهس ده توانیت بهرگری له هه له کان بکات به لام دانان به هه له کان سه رمایه ی بهرزی هه موو مروقییکه پیشه ی پیاوه ژیر و به هیزه کانه.

۱۵- خۆت له ده مه قاله و چه له حانی دوور بخه ره وه چونکه هه رگیز له ده مه قاله دا سه رکه وتوو نابیت چونکه تۆ براوه بیت یان دۆراو هه ر دۆراویت له بهر ته وهی ته گهر براوه شت بیت هه ر بۆ ماوهیه کی کورته چونکه کاتیئک تۆ بۆچوونی بهرامبه ره کهت پوچه ل کرده وه و رایه کهت شکاند هه ست به خوشی ده کهیت به لام بهرامبه ره کهت هه ست به رق و کینهیه کی دهروونی ده کات چونکه تۆ له هه زوو ئاره زوه کانی و نرخ و به هات کهم کردۆته وه.

چۇن دەبىتە ھاوسەرىكى نەمۇنەيى ؟

چەند ئامۇزگار يەك كە پىاوانى خاوەن ئەزمون پېشكەشى دەكەن "

۱- رېڭكەوتىن لەسەر ئەوھى كە گەتوگۇ لەسەر بابەتە ناخۆشەكان راستەوخۇ پېش نووستن نەكەين بەلام هەندى كەس ھەيە كە زۆر بە پەرۆشى قسە كەردنەوھن تەنانت كاتىك فلچەي ددان شتەكەش لەدەمياندایە .

۲- تەكايە بە پەرۆشەوھ گۆيىم بۇ بگرە تا ئەوھى پېت دەلېم لە يادى نەكەيت ھەرۈھە بۇ ئەوھى وتەكانم چەند جارېك دووبارە نەكەمەوھ لەبەر ئەوھى واھەست دەكەم وەك جارەن گەنگى بە گۆيگەرتن نادەيت تەكايە بەسە لەوتنى ((ئەي تەگەر پەوى نەدا))

۳- ئارام بگرە ھەتا فېزىبىت بگەيتە راستى لەبەر ئەوھى كەسايەتى تۆ رانەھاتوھ لە گۆيگەرتن و تېگەيشتنى بە باشى تواناى تۆ بە گەيشتنى دل و عەقلى كەلىپكى ھەيە كە دەتوانى دەرگا داخراوھكان بکاتەوھ .

۴- ھەر كاتى تۆ و ھاوسەرەكەت لە يەكتر تورەبوون يەكسەر مەچنە سەر جىگەي نووستن مەن گومانم ھەيە لەو كەسە تەگەر ھاوسەرگىرى كەردىت بەلام لەبىرت بېت تەگەر ئېمە ھەردووكمەن توورە بوين و پېكەوھ چوینە جىگەي نووستن ئەوھ ئامازە نىە بۇ ئەوھى كە ئېمە لە رېي جىابوونەوھ داین .

۵- گومانی تیدا نیه که له نیوان هاوسه راندا ناکوکی پرووده دات ته گهر هیچ شتیک پروونه دا ئه وه ئامازه یه له سه ر ئه وه ی که په یوه ندییه کی یه کسان یان دروستیان له نیواندا نیه بی گومان هندی هه لچوون له نیوان هاوسه راندا پرووده دات.

۶- کاتیک که دهمه ویت بچمه سه ر جیگه ی نوستن پاش ئه وه ی که تو ده چیت مانای ئه وه نییه که خوشم ناویت به لکو مانای ئه وه یه دهمه ویت دوا ی تو بچمه سه ر جیگه .

۷- هیوادارم سور نه بیت له سه ر ئه و کاره ی ده ته وی جیبه جی بیت له ساتیکی که مدا به لکو به لایه نی که مه وه هه ولبدنه بزانی تیا ئه وه له گه ل کاتی ئیمه دا گونجاوه یان نا.

۸- له ئاماده باشی دابی بو وه رگرتن و قبول کردنی چاره سه رکردنی کیشه کانتان پیویسته یه کگرتنیک ی پته و هه بی ت له نیوانتاندا هاوسه رگیری هاوشیوه ی به له میکی سه ولداره ئه گهر هه ردوولا به شداربن له سه ول لیدان بیگومان به ره و پیشچوونی گه وره به خو یانه وه ده بینن.

۹- پېۋىستە ئەو قىل بىكەت كە ھەندى شتى تايىت بە پىاوان ھەيە پىم
خۆشە جىبە جى يان بىكەم ھەر كاتى لى ئەنجامدانىان دەمىنىت و خۆشچالەم ئەوا
تۆ بەو شىۋەي كە پىاۋىكى دواكە وتووم و لى چاخى بەردىنەو ھاتىم سەيرىم مەكە.
۱۰- رۇبەرىك لى ئازادىم پى بىخەشە سەرسام مەبە كە ئارەزووم لى بەسەر
بردنى ھەندىك كاتە بە تەنھا بەبى ئەو ھى تۆم لى گەل بىت.

۱۱- ھەر كاتىك ئارەزووى ئەو ھەم ھەبوو خاۋەنى رۇبەرىك لى ئازادى و
تايىتەندى خۆم بىم ئەو ناگەيەنىت كە من تۆم خۆش ناۋىت يان مەۋىت لىت
دووربەكە مەو ۋ بەجىت بەيلىم بەلكو ھەموو ئەو ھىە من دەمەۋى شىپىزەي و
پەرش و بلاۋى خۆم كۆبەكە مەو ۋ ھىزم ئارام بىتەو.

۱۲- كاتىك بۆ ۋەرزىش كەرن يان بۆ بەسەر بردنى كاتە كام لى گەل ھاۋىپىيان
دەچمە دەرەو ئەو ناگەيەنىت من ھىچ شىتىم لى تۆ سەندىت بەلكو تۆ شىتىم
پى دەبەخىشى كە پىۋىستەم پى ى ھەبى پىاوان پىۋىستىيان بە ھەندى كات ھەيە كە
بە ئازادى و بى بەھانە ھىنەنەو بە تەنھا بچنە دەرەو.

۱۳- لى پىناۋ دانانى پەيۋەندىيەكى دىرئخايەن بوونى ژيانىكى كۆمەلايەتى
سەربەخۇ زۆر پىۋىستە بۆ ئەو ئامازە بۆ يارى تۆپى پى لى ئىۋارانى يەك شەمە
دەكەم لى گەل ھاۋىپىكام.

۱۴- هانی هاوسه رکه ت بده بو گه شه و بره ودان به گرنگی پیدانه کانی له
ده روهی سنوری په یوه نندییه کانتان شه و دوولایه نهی هاوشیوه و وهک یهک وان
ناتوانن بینه یهک جهسته به لام دوو جهسته ی تاک ده توانن بینه یهک جهسته .

۱۵- سوربه له سه ره اندان و پالنام به ره وپیشه وه، پیویسته باوهرت هه بیت
ته و به هره یه م هه یه که ده توانم به هو یه وه خه ونه کانمان به ییمه دی
، هه رچه ندنه گه رماو یه کی زورت ره وهی که بوچوونم و ابووبوی.

۱۶- بکه ره پالنه وانیک سه باره ت به منداله کانمان، به شیوازیکی باش
و شایسته باسم بکه و ته و شته جوانانه ی ده یانکه م و به یریان به یینه ره وه، ته نها له که م
و کورتیه کانم مه دوی.

۱۷- هه روهک چه ندین جار بو منداله کانمانی ده لییمه وه که: خو شم ده وین و
شانازیتان پیوه ده که م، منیش به هه مان شیوه پیویستم به ییستی ته و جو ره
ده ربیرینه یه له ته وه، پییم بلی: خو شم ده ویت، وهک هاوسه ر و باوک شانازیت پیوه
ده که م.

۱۸- تو کاتیک ده لییت: شانازیت پیوه ده که م، پالنه ریکی به هیزم
پیده به خشت.

۱۹- پياوبەردەوام پېويستى بەبىستنى وشەكانى ئىعجاب ورېزلىنسان
 ھەيە، ئەوھەندى لەوشانەلە کارەكەيدادەبىستى، ھەرۈھالەكەسانى ترەو، بەلام
 زۆرپەرۋشى بىستنى ئەوجۆرەوشانەيەلەھاوسەرەكەيەو.

۲۰- ھەمىشەسووربەلەسەررېزگرتنى ھاوسەرەكەت سەرەراى ناتەواوى وكم
 وكورتىيەكانى كەتۈزىاتروباشترەديانزانىت لەھەرەكەسىكى تر باواھەستىكات
 كەتۈبەكەسىكى مەزن وباش دەبىينىت ھەمووخۆشەويستى ئىعجابى خۆتى
 دەخەيتەپال.

۲۱- وەك ھاوسەرەكەم بەبى سكاللاكردن رەزامەندى دەنوئىنى
 بەرامبەرئەوبىرۆكە نامۆيانەى كەلەماوۋى پەنجاسالدا بەردەوامى خاوەنيان
 بووم، بەش—يۈزىك رەفتاردەكات وەك بلى— ھەندىخۆشى
 تىبابەدەيدەكات، ھەرچەندەھاورام نىيەلەھەندى كات، يان گرنگى زۆرپەوشتانەنادات
 كەمن دەيانكەم، بەلام ھەمىشە راشكاوانەپېم دەلى كەعاشقمە، ئەوھش شتىكى
 زۆرباشە.

۲۲- ئاگاداربەلەوۋى كەببىتەپىننىشانەدرم، ھەمىشەلەگەلم بيت وپشتىوانم
 بيت، ئەگەر ھەلەبووم لەوراىەى كەھەمە، ھەول بەدە دەستم بگريت تادەگەيتە

ئەوبۆچوونەى كە دروستە، ھەول مەدە لۆمەو سەرزنەشتەم بکەیت
وبەرەو ھەلدیڤالەنەرم بیت.

یەکیك لە خالە نایابەکانى ھاوسەرگىرى ئەو یە كە ئەگەر چىدى ھاوسەرکەت
خۆش نەویست، یا ھاوسەرکەت چىدى خۆشەویستى تۆى نەویست، ئەوا
ھاوسەرگىرى ھەریكەو ەتان دەھیلێ، تا جارىكى تر سەرلەنوی بکەونەو نەوداوى
خۆشەویستى یە کتر.

چۆن ھاوسەرەکان لە یەكترى تێدەگەن؟

بۆچى زۆرىك لە خێزانەکان پووبەروى لیكترزان دەبنەو ؟
ئایا چ ھۆكارىك وایکردو ە زمانى گفوتگۆ لە نىوان خێزانەکاندا نەمىنى؟
ئایا ھەردوولا چى لە یەكترى داوا دەکەن؟

جىاوازى نىوان ئەم دووبونەو ەرو وایکردو ە كە زۆرجار تىگەشتن و
بىروبۆچوونىان جىاواز بىت دروستبوونى كىشەو ناكۆكىەکان زۆر جار دەگەرپتەو ە بۆ
تىگەشتن لە یەكترى ھەردوولا ھەست بە نەمانى ھەست و سۆز و خۆشەویستى
یەكترى دەکەن بىگومان بەردەوام پىشبینى ھەلە دەبىتە ھۆى بى ھىواى و
نااسودەى جا بە پىوىستم زانى كە چەند نەینىەك باس بکەم كە بوەتە ھۆى

تێنەگەیشتنی ھەردوولا، ئەم نەینێش لە بوونێتی پیاو و ئافەرەتیشدا ھەبە لێیان
ناشارمەوہ:

نەینێ یەکەم: پیاو ھەز دەکات بەو شتانە خۆی بسەلمێنێ کە بەرھەمی
دینێ بەلام ئافەرەت ھەز دەکات خۆی بسەلمێنێ بە پشتبەستنی بە ھاوسەرەکی
لەپێگەیی دەرخیستی ھەستو سۆزەوہ ئەمەش دەگەرێتەوہ بۆ جیاوازی دروست
بوونیان ھەر یەکەیان خۆی گەورە بەشیوەیەکی دروستی کردوون کە سیفەت و
تایبەتمەندی خۆی پێبەخشیون بەلگەش لەسەر ئەمە ئەوہیە کە ئادەم لە خۆل
دروست کراوە بەلام ھەوا لە ئادەم دروست کراوە واتە ھاوبەشە لە سیفاتی مەرۆق و
خۆل بۆیە زۆرجار پیاو ناودەبرێت بە دڵپەق و وشک چونکە لەخۆل بوونێتی
وایکردووە کە بەوشیوەیە بێت.

خۆی گەورە ھەستو سۆزی زیاتر بەخشیوە بە ئافەرەت تا بۆ ماوەی نو مانگ
توانای ھەلگرێتی منداڵی ھەبێت لەسکیدا پاشان بەخێوکردن و لاواندنەوہی بەلام
چونکە بنەرەتی پیاو لە خۆل و بنەرەتی خۆلێش لە زەویە ھێمای زەویش بەرھەم
ھێنان و کارکردنە، پیاویش تەنھا بە کارکردن ئاسودە دەبێت و ھەز بە گەرپان و
کارکردن دەکات بۆیە زۆرجار سەرزنەشتی پیاوان دەکرێت بە کەم ئامادەبوونیان
لەمالەوہ یان کاتیەک کە دەگەرێتەوہ بە خێرای لەمالەوہ بێزار دەبن، ئەمە ئەوہ

دهرده خات که زورجار پیاوان له دهرپرینی ههست و سۆزدا وه کو ئافره تان نین ئەم
هۆکاره بۆته هۆی کیشه و ناکوکی له نیوان خیزانه کاندا که له نهینیه کانی تردا
زیاتر بۆمان پروون دهبیتته وه.

نهینیی دووهم: پیاوان له دهرخستنی بیر و بۆچووندا به شی لای چه پی
میشتکیان به کارده هیئن به لām ئافرهت به شی لای راستی میشتکی به کارده هیئن
ئهمهش نهینیه کی تری زورگرنگه که پیاوان بیرکردنه وه یان پیشکه وتوتره به لām
ئافرهت به شی لای راستی میشتکی به کارده هیئن که خوشه ویستی و بیرکردنه وهیه!
ئوهی لیڤه دا مه به ستمه هه ندی سیفه تیان هاوشیوهن به لām شیوازی
دهرپرینه کانیاں جیاوازه بۆ نمونه کاتی پیاو سه رقال ده بی به کاریکه وه ته نها
ده توانی بیری لای ئه و کاره بی که چی ناتوانی سه رقال بی به کاریکی تره وه یا
قسه بکات به لām ئافرهت ده توانی له یه ک کاتدا خه ریکی جیشت لیڤان بی و
سهیری ته له فزیۆن بکاو قسهش به مۆبایل بکات ئهمهش ئه وه ده گه یه نی که به شی
بیرکردنه وه له لای ئافره تاندا زیاتره.

له لیڤکۆلینه وهیه کدا دهرکه وتوو که عه قلی پیاو سندووقیه به لām هی ئافره تان
شه به که ییه و له کۆمه لی بهش پیکه اتوو، ئافره تیش به هه مان شیوه ده توانی
خه یالی له سه ر کۆمه لی کاریت وه ک ئه و نمونه ی که له سه ره وه باسماں کرد بۆ نمونه

عه قلی هه ر شتی سندوقی هه بی به شه کانی پارێزراوه و تیکه ل به شته کانی تر نابێ ته م نهیینه ش ته وه مان بو ده رده خات که پیاوان له ده ربړینی هه ست و سۆز و خۆشه ویستیدا وه ک ئافره ت نین چونکه ئافره ت له ته نجامدانی هه موو کاریکدا هه ز به ده ربړینی خۆشه ویستی ده کات ته مه ش کی شه یه که که پرووبه پوی خیزانه کان ده بیته وه چونکه پیاوان که م ده توان هه ست و سۆزیان ده ربړن ته مه ش ده گه رپته وه بو بوونیه تی پیاوان چونکه وه کو باس مان کرد ئافره ت به پرس یاری تی مال و به خێو کردنی پی سپێردراوه که بیگومان ته م کاره ش به هه ست و سۆزه وه ته نجام ده دریت.

نهینی سییه م: پیاو سهیری کاره کان ده کات به شیوه یه کی گشتی به لام ئافره ت هه ز به لیکنانه وه ی ورد ده کات بو نمونه کاتی ک باسی روداوێک یان کاریک ده کریت پیاو به شیوه یه کی گشتی سهیری ده کات به لام ئافره ت هه ز به پروونکردنه وه و لیکنانه وه ی ته و کاره ده کات .

نهینی چواره م : جیاوازی لاشهیی و ته ندامه کانی پیاو له گه ل ئافره تدا ته مه ش هوو کاریکه بو تیگه یشتنی هه ردوولا به وه ی هه ندی کار له توانای پیاودا هه یه و له هی ئافره تدا نیه و به پیجه وانه وه زۆر جار کی شه دروست ده بی له نیوان خیزانه کاندایه به هوو بیرکردنه وه یان له م جیاوازییه بو نمونه پیاو زیاتر شاره زایی له

کاروباری دهره وهدا ههیه ناتوانیت وه کو ثافرهت خه ریگی چیشت لیئان و مال و مندال بیت و به پیچه وانهش هه ندی کاری دهره وه ههیه که له توانای ثافرهتدا نیه ئەمەش ناییت بیته هوکاریک بو سه رزنشت کردنی بی توانایی به لکو بوونیه تی هه ریه که یان جیاوازه و گونجاوه به پیی ئەندامه کانی به لام ئەگەر کاریک له توانای یه کیکیاندا نه بوو ئەوا پیویسته هاوکاری یه کتری بکه و ئەو کارهش زیاتر په یوه ندی خیزانی به هیژ ده کات و دهبیته مایه ی خوشه ویستی خو ئەگەر نه کرا نایته مایه ی سه رزنشت کردنی یه کتری؟

ده کریت پیرسین ئایا هه ردوولا داوای چی له یه کتری ده که ن ؟

هه ردوولا زۆر پیویستیان به خوشه ویستی و دلسوژی و وه فاداری ههیه ئەنجام دانی هه موو کاریک له سه ر ئەم بنه مایانه دا ده کریت با رپیز له کاره کانی یه کتری بگرین ، با بیر له جیاوازییه فیسۆلو جیه کافمان بکهینه وه و سه رزنشتی یه کتری نه کهین و یه کتری به که مته رخه م و نه فام نه زانین !

با زمانی گه تو گوومان به تیگه شتنه وه بدویت و راستیه کان بو یه کتری پروو بکهینه وه .

گفتوگو و را گوړینه وه هه وینی پیکه وه بوون و بهرده وامبوونی ژيانی

هاوسه ریبه

زۆریک له هاوسه ران سکالای بی دهنگی و دووره په ریزی گفتوگوئی هاوبه شی ژیانان ده کهن له هه مان کاتیشدا خویشان دهستپیشخه ری دروستکردنی که شیک نین بو گفتوگو و قسه کردنی له سهه کیشه و نهو بارودوخانه ی که چه ندين پرسپاری بی وه لامیان که له که کردوه له ژيانی هاوسه ری تیدا.

دهلین کورترین ریگای جیابوونه وه بریتیه له بیدهنگی نیوان هاوسه ران بو نه وهی تو هۆکاری نهو ریگه سه خته نه بی پیویسته دهستپیشخه ری بکهیت له دروست کردنی نهو گفتوگوئی که زیاتر نزیکتان ده کاته وه له یه کتر نهک دوور که وتنه وه.

زۆرجار ئافره تان باس له وه ده کهن بوونه ته ئامیریک و دهره نجامی هه موو کاره کان بو نه وان ده که ریته وه نه مه به هه له پیناسه کراوه و وه رگی راوه به و مانایه ی که پیویسته هه موو کات ئافره ت واز له ماف و پیویستیه کانی بهینی چونکه قسه هه ر قسه ی پیاوه به لام من نه مه به راست دانانیم به لکو دهیگه ریتمه وه بو سروشتی ئافره ته که که هه میشه به پرووحی فراوان و لیبراوانه بو کهم کردنه وهی کیشه کان بیدهنگی قبول ده کات نه مه ش نه وه ناگه یه نی پیاوان خاوه ن کیشه کان

بن به لām به شیویه کی گشتی ته مه له ئافره تدا به دیده کری ئه ویش له بهر چه ند
هۆکاریک ئه وانیش ﴿ مندال ، کهس و کار ، کۆمه لگه ﴾

ئه وهی ئیمه لیڤه دا مه به ستمانه ئه وهیه ئافره تان رابه یین له سه ر چه ند هه نگاوێک
بۆ دروست کردنی که شیێک بۆ گفتوگۆ چونکه به راستی نه بوونی گفتوگۆ و
راگۆڕینه وه یاخود دیاری کردنی ره فتاری باش و ناباشی یه کدی و پاراستنی پڕیز و
خۆشه ویستی سه ره رای بوونی جیاوازیه کان بیگومان ته مه خۆی له خۆیدا
هه نگاوێکه بۆ دروست کردنی که لیئیکی گه وره له ناو خێزанда و پاشانیش
جیاپوونه وه یان نه مانى هیچ هه ست و سۆزی خۆشه ویستی نیوانیان که واته تۆ
ده ستپیشخه ربه و به م هه نگاوانه ش ده رگای گفتوگۆ بکه ره وه .

یه که م : له چۆنیتی تیپه پوونی ته مپۆی بپرسه کاتیێک هاوسه ره که ت
ده گه ریته وه پاش ئه وهی به پرویه کی خۆشه وه پيشوازیت لیکرد خواردنی بۆ
ئاماده بکه به و شیویه یی ته و پیی خۆشه و پاشان لیی بپرسه ته مپۆت چون
به ریکرد ؟ به لām به مه رجیێک کاتیێک قسه ی له گه ل ده که ی بارووت له و بیێت و به
گرنگی پیدانه وه له نزیکیه وه دابنیشه سه رقالی شتی تر نه بیت ئیتر خویندنه وه
بیێت یان سه یرکردنی ته له فزوین.

دوۋەم : پىاوان پىيان خۆشە ئامۆزگارى بىكەن ، ھەست بىكەن يارمەتيدەرن و
پاى خۇيان لەسەر ھەندىك شت بلىن بۆيە تۆش بە جورىك داۋاى يارمەتى لى
بىكە لەسەر باسپىك كە لات بوۋەتە پرسىيار و ۋەلاۋمەت بۆيىنىيە تۆ بە نىيازى
ئامۆزگارى پرس و پاى پى بىكە دلىبابە زۆرى پى خۆشحال دەبى و بەو شىۋەى تۆ
دەتەۋى گفتوگۆت لەگەل دەكات.

سېيەم : بىگومان ھىچ كەسى نىيە ھەلە يان كەم و كورتى نەبى شەۋان
مەخەۋە تاكو دلىيا نەبىت كە ئەو لىت رازىيە يان نا؟ پى بلى كە ئەو
رەفتارانەى كە تۆ بىزارىان دلتەنگ دەكات ئاگادارت بىكاتەۋە بۆ ئەۋەى ھەول
بەدى چاكىيان بىكەى لە پىناۋ رازىكردنى ئەو راگرتنى كۆلەكەى بەختەۋەرى
ھەردوۋلا ئەو كات ئەۋىش بەم دەستپىشخەرىيەى تۆ خۆشحال دەبىت و بەھەمان
شىۋە ھەمان پرسىيار لەكەم و كورپىيەكانى خۆى دەكات ئەمەش خۆى بۆ خۆى
گفتوگۆيەكى چىر و پىر بەرھەم دەخولقىنى.

چۈارەم : دەربارەى كەس و كار و مالى باۋكى پرسىيارى لى بىكە يان خۆت
جار جار بەسەردان بىت ياخود پىۋەندىكردن بىت ھەۋالىيان بېرسە و پاشان ھەۋالى
سەلامەتى و باشى ئەۋان بەو رابگەيەنە دلىبابە ئەۋىش دىتە گۆ و راز و نىيازى

خۇى دەلىت و ئەو كات خۇشەويستى و ھەستى بەرپرسىارى دەبىتتە بەرنامەيەك
تىيدا و ئاسودەيى و خۇشگوزەرانى دەبىتتە ميانى مالىكەتان.

بۇيە دەلىم : خوشكى ئازيز ھەرگيز گرنگى پيدانى ھاوسەرەكەت و دەرپرینی
سۆز و خۇشەويستىت بۆى بەكەم مەزانە دلنیا به ئەگەر بۆى بىتتە زەوى ئەوا
بۆت دەبىتتە ئاسمان.

گومان کی شه خیزانیه کان نالوز تر دهکات

دروستبوونی خیزان هر له سه ره تاوه له سه ر بنه مای سوز و به زه یی پیک دیت دوور له هه موو گومان بردنیکی هه له له نیوان یه کتردا چونکه ده بیته دروست کردنی به ربه ستیکی گه وره له نیوانیاندای لیره دا مه به ست ته نها گومان بردن له ره وشتدا نیه به لکو له بیرو بچووندا یاخود هه لئس و کهوت گومان بردنی هه له به هوی تینه گه یشتن و باوه ر نه بوونی مروژ به خودی خوی که م و و کوریه بچو که کان له هه موو نه و شتانه ی که پرو به پرووت ده بیته وه و یاخود باوه ر بوونت به خودی خوت دوورت ده خاته وه له گومانی خراب.

هه روه ک زانای دهرووناسی ﴿مارتن بریک﴾ ده لیت : ته نها ریگیه ک بو به ده سته یانی بیر کردنه وه یه کی راست بو که سانی دهو روبه رت نه وه یه که سه رته تا خوت به جوړیک رابه ییت باوه رت به خودی خوت هه بیت لیره وه ده توانی راستیه کانی خه لکی بینیت و چاپووشی له هه له کانیا ن بکه یت و گومانی خراپیا ن پیته به یت بو نه وه ی دوور بیت له نا ره حه تیته تی و دلته نگه به لام به پیچه وانه وه خوت هه لته قور تی نی له هه موو پرو دواو قسه یه ک به هوی گومان خراپی خوته وه.

له م ووتیه یی ئه م زانایه وه بۆمان ده رده که ویت گومان بردنمان به کهسانی ده وروبهر
 کاریکی هه له یه و زیان له باری ده ورونی و ته ندروستیمان ده دات به لام بابزانین
 هاوسه ران له پیشتزین له هه موو کهسانی ده وروبهر که دوور بن له گومان بردنی
 هه له له نیتوان یه کتریدا؟! له کاتیکیدا ئه وان هاوبه شن له هه موو خوشی و
 ناخوشیه کی ژیاندا!

هه ندیک جار هه ردوولا به هوئی بۆچوونی هه له وه تووشی ناکوکی ده بن بۆ نمونه :

کاتیک ژماره یه کی نه ناسراو دیت بۆ موبایل گومانی هه له ده بریت و زۆر جار
 ده بیته کی شه یه کی گه وره جا بۆ ئه وه ی که تۆوی گومانی خراپ له نیتوان یه کتردا
 نه هیلن پیویسته توانا کانیان بجه نه کار بۆ پشتگویی نه خستنی کاروباره کانی
 خیزانیان و به دلکی پاکه وه شته کان بیینن و له کاتی پروودانی کی شه کان به
 دلسۆزانه چاره سهر بکریت نه که به لۆمه کردن یا خود سه رزه نشت کردن چونکه هه ندی
 جار ئه نجامی هه له یه که ده بیته هوئی تیکدانی بناغه ی خیزان ئه گهر توانیمان
 په ریه کی نوی هه لبده یه وه له ژیا نماندا گریانمان سهر له نوی له سه ره تاوه ده ست
 پیبکه یین هه موو ئه و بۆچوونه ی ژیا نی تال کردووین له رابردوودا له خه یالمان
 وه ده رنیتین با هه ر چه نده کی شه و ناکوکیه خیزانیه کان ئالۆزین ده توانین به
 لیبورده یی و دلسافی و به خشنده یی نه هیلن کی شه کان چه ند خوله کییک بجا یه نیت ئه و

كات دەتوانىن پىڭگا بە شەيتان نەدەين دالە كانغان تىك بشكىنىت و بەرەو سەرلىشواويمان بەرەيت ،با ليخوش بوون و ليبوردهيى بكةين بە ھاوپرى ھەمىشەيىمان ئەم كارەش تەنھا وتە نەيت بەلكو بىكەين بە كەدەو لە ژيانغاندا تا خومان لە گومان پزگار بكةين و جوانترين ژيان ھەلبەزيرين بۆ داھاتوى خومان و منداالە كانغان.

دكتور لۇرا دەليت : رۇژىك ئافرەتەك تەلەفونى بۆ كەردم باسى ژيانى خوى بۆ كەردم تەمەنى بىست و چوار سالا شەش سالا چۆتە ژيانى ھاوسەرىتيەو منداالىكى ھەيە تەمەنى يانزە مانگە.

دەليت : من ناوم دانيايە يىنگومانم لەوھى كە مېردەكەم خوشى ناويم ھىچ بايەخىكم پىنادات زۆر كەمتەرخەمە لەگەلما بەدرىژايى رۇژ گار بىرى دەكەم ھەز بە گەرانەوھى دەكەم بەلام كاتىك كە دەگەپتەوھ زۆر بىزارە ھەست دەكەم بى بايەخم لە لاي ھەمىشە گريانم كەردۆتە ھاوپرى تەنيام.

دكتور لۇرا : ھەندىكجار ئافرەت لە كاتى پرودانى كىشەيەكدا بە جۆرىك بىر دەكاتەوھ كە خوى نازار دەدات بەبى ئەوھى ھەولەك بەدات بۆ چارەسەر كەردنى من

چەند ئامۇژگار يەكت دەكەم پىيۋىستە لەسەرت جىبە جىيان بکەيت پاش ماوہيەك
تەلەفۇنم بۇ بکە:

۱- کارەباشەکان و کەم تەرخەمىيەکانى ھاوسەرەكەت ھەلەسەنگىنە دەبىنيت
چاکەکانى زۆر زياتره.

۲- کاتىكى گونجاو دابنى بۇ گفتوگو لەگەلیدا زۆر راشکاوانە گومانەکانت
لەگەلیدا باس بکە.

۳- ھەستە بە جىبەجى کردنى کارىك لە پىناويدا ھەتا ئەويش بەو جورە
مامەلەت لەگەلدا بکا.

۴- واز بەيئە لە خۇپەرستى و سزادانى خودى خۆت بە خۇپايى پاش ماوہيەك
تەلەفۇنى بۇ کردم وتى : دواى ئەوہى تەلەفۇنم بۇ کردى دەستم کرد
بەتاقىکردنەوہى خودى خۆم و ئەو كتيبانەى كە بەسوودن خويندمەوہ پاشان
دانىشتەم لەگەل ھاوسەرەكەمدا ھەموو ئەو ھەستەى كە لە لام دروست بووہ
بەرامبەرى بۆم پروون کردەوہ پاشان خشتەيەكم بۇ خۆم دانا كە پىيۋىستە ھەموو
ئافرەتتىكى كەمتەرخەم لەگەل ھاوسەرەكەيدا ئەم كارە جى بەجى بکات بەپراستى
ئەم كارە لە سەرەتادا كارىكى قورس بوو ھەتا بەو جورە پراھاتم بەلام پاشان سەرنج
دا لە ژيانى خۆم بۆم دەرکەوت كەمن كەسىكى زۆر خۇپەرستم خۆم تازار دەدەم بە

گومانی خراپ ده مه ویت ته م سزایه بدهم به سه ر که سیکی تر دا ئیستا بیر ده که مه وه
 خه ریک بوو هه ل سو که وته کانم ژیا نم تی ک بدات له پراستی دا هاوسه ره که م زۆر
 نازار دا وه من که سیکی تی نه که یشتوو بووم له مافی هاوسه ره که م به لām به یار مه تی
 خواو پاشان هاو کاری کردنی هه ردو و لا مان کی شه که مان چاره سه ر بوو هیواد ارام
 هه موو هاوسه ریک به و جو ره بتوانن کی شه کان چاره سه ر بکه ن هیچ لایه ک هه ست به
 که مته رخه می نه کات به رام به ر یه کتری له کاتی پروودانی کی شه کاندایه سه ره تا وه
 کاتیکی گونجاو دابننن بوو گفتو گو کردن له و شتانه ی که گومانیان بوو یه کتری
 دروست کردوو ه.

بمبورده من هه له بووم

گەر ده ته وی بۆ ماوه یه کی که م بژیت ئاوا بهرده وام له تۆله سەندنه وه دا به
گەر ده ته وی بۆ ماوه یه کی زۆر و به خۆشبه ختی بژیت ئاوا له هه موو که س
خۆشبه!

لیبوردن هه لدا نه وه ی په ره یه کی نوییه له ژياندا!
به سه ر بردنی ژيانی هاوسه ریگی بیگومان به بی هه له و کیشه نابی چونکه
دوو که سی جیاواز که پیشتر له نیو دوو خیزانی جیاوازا پهروه ده بوون ئیستا له
ژیر سه قفی مالیکی نویدا کۆبوونه ته وه ره نگه بۆ ماوه یه کی زۆر نه توانن ته واو
شارهزا بن له هه لسوکه وتی یه کتری له وانه یه زوو زوو به ته ی یه کتری زیز بن
به لام ته گهر هه ردوولا لیبوردن بکه نه پیشه یان نه وا ده توانن ژیانگی
خۆشبه سه ره بن.

بیگومان هیچ که سیك بی هه له نیه ههروه کو پیغه مبه ری خوا ته فه رموی:
(هه موو ئاده میزادیك زۆر هه له ده کا و هه له کاره، و باشتیرینی هه له کاران
تۆبه کاران)) رواه أحمد والترمذي وابن ماجه والحاكم وصححه وحسنه الألبانی.

به تاییه تی له ژيانی هاوسه ریدا هه له دروستیان ده کات کاتیك زیزبوونیك له
نیوانیاندا دروست دهبیت داوی لیبوردن و ئاشتبوونه وه خۆشه ویستی له نیوانیاندا
زیاتر دهبیت بۆیه پیویسته له سه ر هه ردوولا له کاتی روودانی هه ر کیشه یه ک
دووربن له که له په قی چونکه زۆر جار نه وه ی که کیشه که دروست ده کات نه وه یه

لایه کیان ده زانی که هه له یه به لām سووره له سه ر هه له که ی خو ی و دانی پیدا نانیّت و ده زانیّت ته گهر داوای لیبورردن بکات مایه ی شه رمه و به سوکی ته ماشای ده کریت به لām به پیچه وانه وه به هیز و ئازا ئه و که سه یه که ده ست پیشخه ری ده کات له داوای لیبورردن

دواختنی داوای لیبورردن کاردانه وه یه کی خراپی دهبیت بو داهاتوی ژیا نی هاوسه ریتان و دهبیته برینیکی قول و له پرودانی هه رکی شه یه کی تر دا برینه که تازه دهبیته وه و هه مان وته و ره فتاری رابردوی دیتته وه یاد. بویه ده لّین لیبورردن کاریکی پیویسته بو به رده وام به سه ربردنی ژیا نیکی پاک و بیگهر د و دوور له هه موو رق و کینه یه ک و کردنه وه ی ده رگای سۆز و به زه یی له نیو یه کتریدا و به خشی نی ژیا نیکی نوی به هه ردوولا

سه باره ت به هه لۆیستی که سه کان له باره ی داوای لیبورردنه وه له که سیکه وه بو که سیکی تر و له شوینی که وه بو شوینیکی تر جیاوازه. بو نمونه ده رکه وتوه پیاوانی پۆژه لّات جیاوازن له پیاوانی پۆژئاوا واته پۆژه لّاتی لیبورردن به شکاندنی که رامه تی خو ی ده زانی ته مه ش کاریکی هه له یه به لām به پیچه وانه وه پیاوانی پۆژئاوا کاریکی ئاساییه له لایان بیگومان شیوازی ده ربړین له نیوان ئافره ت و پیاودا جیاوازه ده کریت بیا نه کین به دوو به شه وه

١. لیبورردنی راسته وخۆ: باشت رین ریگایه بو ئاشت بوونه وه ی هه ردوولا، هه ر لایه ک زۆر زوو داوای لیبورردن بکات و دان به هه له ی خویدا بنیّت ته گهر هه له ی بچووک بیّت یان گه وه گرنه گ نه وه یه هه له کردنی به رامبه ر که سیک که هاو به شی

ژيانيتي به لاوه زه همه ته هم شيوازهش زياتر له لاي ئافره تان دروست دهبيت چونكه به سوزترن له پياوان بويه كاتيك خيزانه كهت داواي ليبوردي ليكردي توش لتي ببوره و به هانه ي پيمه گره و هه له كاني به سه ردا دوو باره مه كه ره وه .

٢. ليبوردي ناراسته وخو:ئه مهش چهند شيوازيك ده گريته خو و زور جار پياوان به كاري دينن بويه داوا له هاوسه ران ده كه ين كه ته گه رشيوازي ليبوردي پياواني روظاوات به لاوه ناشرينه ده توانيت هم شيوازي ناراسته وخويه به كار بهييت له ليبورديدا و داواش له ئافره تاني خو شه ويست ده كه ين كاتيك هم شيوازي ليبوردي نه يان به ديكر ده هاوسه ره كانياندا قبولييكه ن

جو ره كاني داوا كردي ليبوردي به ناراسته وخو:

□ قسه كردن به شيويه كي ناراسته وخو كه توبزانيت گويت له وته كانيه تي بومونه به شانازي كرديت يان ناوهي نانت به شيوازيك كه بزانيت دلخوشده بي پي، توش ليبوردي خو ت ده رپه به رامبه ري .

□ ته له فوني به بي هو هه روهك ده زاني روظاني تر به وجوره ته له فونينه كر دوه يان نه مپو جياوازه و زور به په رۆشه وه هه والتد په رسي، نه وه نيشانه ي داوا كردي ليبوردي ، توش لتي ببوره و به جوريك وه لامي بده روه كه زيز بوونيك نه ماوه له نيوانتاندا .

□ گالته كردن و نوكته هيئان : واته گالته يهك ده كات يا خود نوكته يهك دروستده كات بوئه وه ي پييكه نيت نه وه نيشانه ي ده رپيني ليبوردي نه كه واته توش لتي ببوره .

□ هه وئلدانت بۆیارمه تیدان: هه لده ستی به جیبه جیکردنی کاریک یان یارمه تیدانت له کاروباری ناوما لئدا شه وه بزانه داوای لیبوردنت لیده کات، شه گه رکاره کشت به دلنه بوئشه و مه لئ تۆکه ی ئیشته کردوه و له ئیشته زانیوه.

□ دیاری: هاوسه ران کاتیک خیزانه کانیا ن زیزده کهن هه زده کهن شه وه له یه ی خویان له بیر خیزانه کانیا ن به نه وه و به دیاری به ک داوای لیبوردنیا ن لیده کهن توش دیاری به که ی لی قه بوول بکه و ده ستخوشی لی به که.

□ مندا ل: شه مه ش جوړیکه له شیوازی لیبوردنی ناراسته وخوله لای هه ندیک هاوسه رکه مندا له که ی به کار ده یئنی وه ک شیوازی که بۆده رپرینی لیبوردن چونکه ده زانی که دایک هه زنا کات مندا له که ی به هیچ کیشه یه کی نیوانیا ن بزانیته شه مه ش واده کات که دایک نکۆلی بکات له زیزبوونیا ن.

هه ندی جاریش شه گه رئا فره تیک نه توانی پراسته وخو داوای لیبوردن بکات شه و شه مه ش شه با شته ده زانی بۆهاوسه ره که ی:

هاوسه ری به ریز: کاتیک خیزانه که ت هه له یه کی به رامبه رکردی و نه یه توانی داوای لیبوردن بکات به لām به شیوازیکی ناراسته وخو داوا که یه بی نی شه و لی بی بپوره. بۆمونه ده بی نی خواردنیکی زۆرجیا وازه رپوژانی ئاسایی بۆئاماده کرد و شه و نیشانه ی ده رپرینی داوای لیبوردنه، توش لی بی بپوره. یان جوانکار به یه کی له خوی و ماله که یدا کردوه زیاتر له رپوژانی تر شه وه نیشانه ی لیبوردنه یان هه رجۆره وته و

هه لئسوکھ و تیکی جیاوازله پوژانی تر ئه وایگومان به خیزانه کهت خوشیده ویت و
حه زبه ناشتبوونه وه و ته بایی ده کات له گه لئدا.

له کوتاییدا داواکارم له هه موو خیزانیك که لیبوردده و دلفراوان بن
به رامبه ریه کتری و هه میشه سۆز و به زهیی میوانی نیوماله کانیان بیت.

ئەو ھەئانەى ئافرەتان دەيكەن و ژيانى خۇيانى پى تىكەدەن

زۆر جار ۋاھەستدەكەيت كە تۆ و ھاوسەرەكەت لەدوای چەند سالىكى ژيانى ھاوسەرەيتى لىك دوورن چ ھۆكاريك وايلىكردوويت كە راوبۇچوونەكان و ئارەزووكانتان ناھاوسەنگىن؟ ئايا پۇژىك لەرۇژان بىرت كىرەتەو كە تۆھۆكارى سەرەكى ئەم ناھاوسەنگىەيت و دەتوانىت بەرەفتار و وتە جوانەكانت لەگەل ھاوسەرەكەتدا ژيانى ھاوسەرەيتان بگۇرپىت بىگومان نا چونكە تۆسورىت لەسەر كىرەدەكانى خۆت و ھەمىشە بەھەلەى ھاوسەرەكەتى دەزانى و دەلىى پىاوان بەگشتى بەوشىوہىەن، بىبايەخ و بىوہان بەرامبەر خىزانەكانيان لەكاتىكدا رەنگە ھەندى ھەلە يا كەمتەرخەمىت واپكردبى كەھەمىشە لەمالەوہ رابكات و پەنا بۆتەنيايى بەرىت

لە لىكۆلىنەوہ كدا كە لەسەر كۆمەللىك لەپىاوان ئەنجامدراوہ كە جىاوازبوون لەتەمەن و ئاستى خويىندەوارىدا بۆتەوہى پرسىاريان لىبكرىت لەبارەى ئەو ھەئانەى كەژيانى ھاوسەرەيتى بەرەو كىشە و ناكۆكى دەبات لە ئەنجامدا دوای كۆكردنەوہى رەخنە و پىشنىارەكانيان لىكۆلىنەوہ كە ئەو دەسەلمىيىت كە زۆر جار ھەلەكانى ئافرەت دەبىتە مايەى دابراى خىزان و دروستبوونى ناكۆكى پۇژانە ھاوكات لەگەل گەورەبوونى خىزاندا كىشەكان گەورەتر دەبن:

۱. زۆر جار ئافرەت ھەموو سەر بەستىيە کى ھاوسەرە کەى دەخاتە ژيژئارەزووى خۆيەو.

۲. بەردەوام چاوەرپي تەلەفۆن و ھاتن و رۆيشتنى ھاوسەرە کەى دەکات بەمەش کيشە کە دروستدەبى چونکە ھەندى جار ھەندى شت ھەيە کە پەيوەندى بەخيزانە کەيەو ھەيە.

۳. بایەخەدان بە راوېوچوونى ھاوسەرە کەى و کۆنترۆل کردنى برپارەکان لەژيژ دەستى خۆيدا ئەمەش ھۆکارى سەرەکیە بۆ نەمانى رېژ و دروست بوونى ناکۆکى.

۴. پيشنياريکى تريان ئەو ھەبوو کە زۆربەى ئافرەتان لەکاتى چوونە دەرەو ھياندا پرس بە ھاوسەرەکانيان ناکەن دەليژن ئايا دەبیت ئيمە بۆ ھەرشوئيژک بچين يان ھەر کارئیک بەکەين پرس بە ھاوسەرەکانمان بەکەين؟

۵. درکەندى نەيژنى پياوان بەگشتى ھەز دەکەن کە نەيژنى مالا کەيان پاريزراو ييت.

۶. نەپاراستنى پاک و خاويژنى مال و منداڵ لەبەر ئەو ھى کاتيک ھاوسەرە کەى بەو ھەري مانەو يتيەو ھەگەر يتيەو ھەز دەکات کە مال و منداڵە کەى بە رېکوپيکى ببينيژ نەک بە نارېکوپيکى ئەمەش دەبيژتە ھۆى تورەبوونى ھاوسەرە کەى و دروستبوونى ناکۆکى لە نيوانياندا.

۷. زیادەپەوى لەپارە سەرفکردندا ئەمەش ھەلەيەكى ترە كە زۆربەى ھاوسەرەكان ناپەزايى دەردەبەرن لە خىزانەكانيان كەوا نرخ بۆ ماندووبونى ھاوسەرەكانيان دانائىن و ئەوشتانەى زۆرگرانەهان دەيکەرن.

۸. لەكاتى گەرانەوہى ھاوسەرەكانياندا ناپەزايى دەردەبەرن و دەنگيان بەسەرەرزەدەكەنەوہ و كەمتەرخەم و شيواون كەئەمەش دەبىتە ھۆى پاونانى ھاوسەرەكانيان ئەمەش ھەلەيە چونكە ئافرەت دەبى كاتىك ھاوسەرەكەى گەرايەوہ مالىوہ ماندوويتى دەربچى نەك زياتر ماندووى بكات.

۹. ستايش كردنى پياوانى تر لەلای ھاوسەرەكەى وەك: تۆ كەسيكى بى تواناي فلانە كەس چەندە دەولەمەندە يان زيرەكە ! كە بەپراستى ھەموو ھاوسەريك حەز دەكات كە خىزانەكەى ستايشى بكات و بەماندوويتى ھاوسەرەكانيان بزەن.

۱۰. لەكۆتاييدا ھەموو ھاوسەريك حەز دەكات خىزانەكەى ئاسودە بىت و ژيانىكى ئاسودە و پەر لەپەرزو خۆشەويستى و وەفادارى لەنيو مالىەكەيدا ھەبى و ھەميشە ھاوسەرەكەى بەلاوہ بەنرخ و بەبايەختە بى لەھەموو كەسانى تر.

نایا ژیانی هاوسه ریت له مه تر سیدایه؟

ئهم پېنچ خاله ئاماژهن بۆته وهی که ژیانی هاوسه ریت له دۆخیکی تر سناکدایه:

۱. گۆرانی ههست و سۆزی یه کیه کتان یان ههردو کتان به رانبهر یه کتری: ته گهر ههستت کرد، که ههست و سۆز به رانبهر هاوسه ره که ت گۆراوه، یاخود ئهو وشک و سارده له گه ئندا و هېچ گرنگیت پینادات، ته مه یه کهم زهنگی تر سناکه که ئاماژه دهکات بۆته وهی په یوه ندیتان به ره و کۆتایی دهروات.

له وهش خراپتر ئه وهیه که هېچ لایه کتان دان به و راستیه نه نین، یاخود هېچ کامیه کتان له ههولئ گۆرین و چاره سه هری بارود دۆخه که دا نه بن، ههول نه ده ن په یوه ندی نیوانتتان بگه رپننه وه دۆخی پېشو، بیگومان هېچ لایه کتان سه ره که وتو نابن بۆ رزگار کردنی ژیانی هاسه ریتان له و بارو و دۆخه، تادان نه نین به کیشه کانی نیوانتتان.

۲. بوونی توند و تیژی و مامه له ی زبری نیوانتتان: ته گهرچی ئهو تهن و تیژی و زبری و تنی زاره کی بیت، یاخو جهسته ی، راستیه که ی مانای ئه وهیه که خۆشه ویستی و سۆزو و به زهیی و ئاسودهیی له ناو مالتاندا بوونی نیه، پیاو ناچار نیه له گه ل ژنیکی زماندار و قسه پره ق و دهم به هاوار به رده وامی به ژیانی بدات، له هه مان کاتدا ئافره تیش ناچار نییه له گه ل پیاو یکدا درێژه به ژیانیک بدات که به رده وام لێی

بدات وسوکایه تی پیبکات و قسه ی ناخوشی پی بلیت , به تاییه تی ته گهر منداله
 کانیا ناکاداری ناکوکی و شهر و هه رای نیوانیان بوون, چونکه ته و جوړه ژینگانه
 ته ندروست نین بو گه شه کردن و دروست بوونی که سایه تی مندال و فیربوونی ره وشتی
 بهرز و راست و جوان له دوا روژیاندا , ته وه نیشانه ی سه رنه که وتن و به ره و کوتایی
 چونی په یوه ندی خیزانیه .

۳. ناپاکی : ته گهرچی ناپاکیت کردییت یا خود بیرت لی کردییت ته وه , مانای
 ته وه یه تو هیچ هه ست و خوشه ویستیت نه ماوه به ران بهر هاوسه ره که ت, هیچ
 ریژیکت لای نامییت چونکه به هه نگاو نانت به ره و ته و کاره هاوسه ره که ت هه ست
 به شان و سوکایه تی پیکردن , هه رگیز له و باوه په دامه به لیت بهوریت, چونکه
 ناپاکی هیللی سوره و به زاندنی دهبیته هو ی کوتای په یوه ندی خیزانیتان , که واته
 ته گهر بیرت له ناپاکی کردوه و اباشتره هه رچی زووه کوتایی به و په یوه ندیه ی
 نیوانتان به یتن و به دوا ی که سینکی تر دا بگه رییت تازیانی هاوسه ری به ریگی
 شهرعی له گه لدا به یته سه ر.

۴. ئالوده بون : ته گهر هاوسه ره که ت بویه سه ر بردنی کاته کانی و ره وینه وه ی
 خه م و په ژاره و نیگه رانیه کانی , هه ولیداپه ناباته بهر به کارهی نانی ماده ی هو ش بهر
 , یان خواردنه وه که ولیه کان , یا خود خوگرتن و ئالوده بوون به یارییه

ئه لیکترۆنییه کانه وه له نیت و فیسبوك , له پیناو به سه بربردنێ کاته کانی له دووری تو
 ,ئه وه مانای ئه وه یه که ئارامی نه ماوه و ناتوانیت چیدی درێژه به ژیا نی
 خاوسه ریتان بدات.

خۆ ئه گهر تو ی هاوسهر هه ستکرد خیزانه که ت هه لسوکه وتی گوڤاره و په فتاری
 نه شیاو و نه خوازراوه , وه ک چونه ده ره وه ی زور بو بازار و شوینه گشتیه کان , کات
 به سه بربردنێ زور به ته له فۆن و ئه نته رنیت وقسه کردن له گه ل هاوړیکانییدا و
 چونه ده ره وه له گه لیاندا , ته نها بو ئه وه ی هیچ کاتیکی نه بی ت کو تان کاته وه پی که وه
 , ئه مه ش مانای بیزاریه له ژیا ن و گوزه رانی هاوسه ریتان , به لām ناتوانیت و ناوړیت
 داوای جیا نو نه وه بکات.

که واته ئه گهر هه رکامتان خوتان گرت به نه ریتیکی نه شیاو , به شیوه یه که نه توان
 دور که ونه وه و کاریگه ری هه بی ت بو سه ر هه ردو کتان و مندا له کاتتان , ئه گهر نه توان
 چاره سه ری بارو دۆخه که به رپه ی دیالۆک و له یه که تیگه یشتن بکه ن , ئه وه
 جیا بونه وه چاره سه ری یه که مه , له بری ئه وه ی ته نگه ه لچنی به ژیا نی یه کتر و پا کردن
 له یه کتر و توشبون به ته نگه ژه ی ده رونی , که واته بیر کردنه وه له جیا بونه وه چاره سه ره
 و کو تای ی به ئازاری هه ردوولاتان ده هی نی ت.

۵. كۆتايى ھاتنى پەيۋەندى گەرموگورى نىۋانتان : نەمانى پەيۋەندى گەرموگورى نىۋانتان بەتەواۋەتى ، ماناى كۆتاهاتنى ھەست و سۆز و خۆشەويىستى نىۋانتانە بەگىشتى، چىتر ھىچ شتىك ناتوانىت ئەوپەيۋەندىيە چاك بىكاتەۋە، چونكە پەيۋەندى گەرموگور و سۆزدارانەى نىۋان ھاوسەران ، ماناى دەرپرېنى ھەستى راستەقىنەى ھەردوۋلايە بەرامبەر يەكتەر ، ئەگەر ئەم پەيۋەندىيە كۆتايى ھات ، ئەۋە ووشەى كۆتايە لە پرۆسەى ھاوسەرىدا .

سەرەپاي بوۋنى ئەم كىشە و گرفتانەى نىۋانتان ، ئەگەر ھەردوۋلا نەتان ويىست كۆتايى بەژيانى ھاوسەرىتان بەيىنن، گەپران بە دواى چارەسەرى كىشەكاندا كە بوۋنەتە ھۆى ئالۆزبوۋنى پەيۋەندى نىۋانتان ، پىۋىستى بەماۋەيەكى زۆرە و دەبىت ئارام بگرن و لە دۆزىنەۋەى چارەسەرى ئاۋمىد نەبن ھەۋلەدەن ھىۋا و شادى بگىرپنەۋە بۆ نىۋى ژيانى ھاوسەرىتان ، كاتىك گەيشتە خالى چارەسەر و لەيەكگەيشتن ، پىۋىستە ۋازبەيىنن لە ناكۆكىيە كەلەكە بوۋەكانى نىۋانتا و رابردوۋ لە ياد بىكەن ، جارىكى دى پەيۋەندىيەكە پتەۋىكەنەۋە و بارو دۆخى نىۋانتان ئاسايى بىكەنەۋە .

نهو سیفه تانه ی پیاو هه زده کات له هاوسه رکه یدا هه بی^۶

۱- له دهروونی خویدا بیپاریزی وه سامانه که ی له کاتی ئاماده بوون و ئاماده نه بووندا ههست به ترسیش بکات له وه ی که هه یه تی.

۲- دلّی خوش بیّت کاتی سهیری ده کات ئه وهش به جوانی لهش و لار و گیانی و عهقلی هه ر کاتیک ئافرهت ناسک و جوان و بوو له پوخساری ئه و کاته سه رنجی پیاو که ی زیاتر بو لای خو ی راده کیشی و زیاتریش پیوه ی ده به ستیته وه.

۳- ده کریت کات و ریگایه کی گونجاو هه لّبیژی له کاتی داواکردن شتیکت ده وئ وه ده ترسی په تی بکاته وه به شیوازیکی باش پیویسته وشه ی گونجاوی بو هه لّبیژی له سه ر ژنه که پیویسته پیاو که ی رابه یّنی له سه ر پاشه کهوت کردن و خه رج کردن به پیی پیویستی پیویست ناکات هه موو رۆژیک جله کانی خو ی بگۆرپیت و هه موو ئیواره یه ک له گرنگترین ئۆتیل خواردن بخوات و هه موو سالیک گهشت و گوزار له لیواری ده ریاکان ئه نجام بدات.

۴- له کاتی مشت و مریدا دهنگی خو ت له سه ر پیاو که ی به رزنه کاته وه پارێزگاری له میینه یی خو ی بکات له کاتی قسه کردندا.

۵- با ئارامبگری له کاتیکدا که پیاو که هه ژار بوو وه سوپاس گوزارییت له گه لّ ده و له مه ند بوونی پیاو که ی.

- ۶- پیاوه کهی هانبدا ت له سه ر په یوه ندی دایک و باوک و خزم و هاوړیکانی .
- ۷- په یوه ست بی به راستگووی و له درو کردن دوور که ویتته وه نه گهر فشاریشی له سه ر بوو .
- ۸- مندا له کانی په روه رده بکات له سه ر خو شه ویستی خوا و پیغه مبه ر ﴿صلی الله علیه و سلم﴾ وه هه روه ها هانیان بدا ت له سه ر ریزگرتن له دایک و باوکی گوړپرایه لیان بیت .
- ۹- وه ریزگرنه بیت له وهی پیاوه کهی چون دهبه ویت کاری سه رجییی له گه لدا بکات ته نها نه وه نه بیت که خوا ی گه وره فه ده غه ی کردو وه .
- ۱۰- له خو بایی نه بیت به گه نجی و جوانیه کهی و زانی نی کاره کهی چون که نه وانه گشتی له ناو ده چن .
- ۱۱- هه ول بدا ت نویونه وه بکات له ژیانیدا وه دوور که ویتته وه له بیزاری .
- ۱۲- گوړپرایه لی بکات نه گهر فه رمانی پیدا ته نها نه گهر فه رمانه که یاخیبوونی خودای گه وره و پیغه مبه ر ﴿صلی الله علیه و سلم﴾ له سه ر بیت تیدا نه بیت .

۱۳- ریگا به هیچ کهس نه دات بیته ژوروه له کاتیځدا که پیاوه کهی له ماله وه نه بیت ته گهر هاتوو له کهسه زور نزیکه کانی میړدهشکه شی بیت وه کو (برای میړد ، مامی میړد...) چونکه ئه مه گومانی لیډه کریت.

۱۴- ئه گهر ره وشتیځی خراپی له میړده کهی دیت دهبیت ئارام بگریټ له وانه یه جاریځی تر ره وشتیځی باشر نه بینیت له یه کیځی دیکه ئه گهر ته لا قیدا.

۱۵- هیچ کاتیځ بیر له یاد گاره هه له کانی مه که وه به لکو هه ول بده بیر له یاد گاره جوانه کانی بکه یته وه که پیدای تیپه ریټ.

۱۶- له کاتی دهرچوونی خوا حافیزی لی بکه و به هیمای خو شه ویستی تا کو دهرگا له گه لیډا پرؤ ئه مهش دهریده خات چند گرنگی به پیاوه کهت دده دی.

۱۷- ئه گهر له دهره وه گه رایه وه مال پیشوازی لی بکه و پروو خو شبه و گوږ رایه لی بکه نه هه ول بده ماندوو بوونی کاره کهی له سهر سووک بکه ی.

۱۸- جگه لهو سه یری کهس مه که هه ول بده لاسایی نابینایان بکه یته وه.

۱۹- ئه گهر ویستی قسه بکات تو بیډه نگبه بواری قسه کردنی بده ری به مهش پیاوه کهت وا ههست ده کات خیژانه کهی گرنگی پی دده دات.

۲۰- له پیش میړده کت ستایشی پیاوی بیانی مه که تهنه ائه گهر بو لایه نی
تاینی پیاوه که بیت چونکه تهمه هستی پیاوه که دهه ژینی وه زور کیشی
خیزانی دروست دهن تهمه ش وا ده کات پیاوه که ی چاو له ژنه که ی هه لئه گریته.

۲۱- تا کو ده توانی که م بلای به و قسه که م بکه پیشینان وتویانه تهمه گهر هاتوو
قسه کردن زیو بیت بی دهنگی زیړه.

۲۲- هه موو مافیکی سه رپه رشتیاری بده به میړده کت که وا خوا ی گه وره
واجبی کردووه و توند و تول به و تهمه ل مه به و که مته رخمیش مه به.

۲۳- ریگا به که س مه ده ده ست بخاته نیو ژیانی هاوسه ریټیتان تهمه گهر
کیشیه کیش پرویدا هه ولبدن به بی ناگاداری خزم و که س و کارتان چاره سه ری
بکه ن.

۲۴- هه ول بده له زانینی دهر وونی پیاوه کت و پروو خوشیه که ی که ی دل
خوشه؟ که ی خه مباره؟ وه که ی تورپه دهبیت؟ که ی پیده که نی؟ وه که ی ده گریته؟
چونکه تهمه له زور کیشیه و گیر و گرفت دوورت ده خاته وه.

۲۵- ناخاوتنی شیرین کللی دلّه پیاو زیاتر ژنه که ی خوش ده ویت کاتیك
قسه یه که شیرینی گووت مانا و مه غزایه کی سوزداری پیوه بیت به تاییه تی کاتیك
پیاوه که بزانت تهم ووشانه له دلیکی راستگو و خوشه ویستیه وه دهرده چیت.

۲۶- هه ردهم خوشه ویستی به بۆزانین و وه زانیاری سوودمه ند یارمه تیده ره له سه ر جی به جی کردنی ئه رکه کان له ژياندا وه زۆر کیشه دوور ده خاته وه.

۲۷- گوی رایه ل و نه رم و نیان له گه ل هاوسه ره کهیدا به هیژ و به توانا له گه ل کهسانی دیکه دا پیاو به سیفاتی خوی هه زده کات هاوسه ره کهی که سیکی نه رم و نیان و گونجاو گوێرایه ل بیت له گه لیدا ههروه ها هه زده کات ته نها له گه ل ئه ودا خاوه نی ئه م سیفاته بی له گه ل کهسانی ده ورو به ریدا که سیکی به هیژ و به توانا و خاوه ن که سایه تیه کی ناوازه بی و هه ست ده کات هاوسه ره کهی ریژی ده گری و مافه کانی جی به جی ده کات.

۲۸- دیندار : بیگومان دینداری یه که مین و گرنه گترین سیفه ته بۆ هه ردوولا له بهر ئه وهی دین مرۆڤ بنیات ده نی هه موو خیریکی تیدا کۆده کاته وه مرۆڤ ده کات که سیکی ئاکار بهرز و ره وشت جوان دیندار ئه مین و باوه ر پیکراوه پارێزهری مال و ئابووری پیاوه که یه تی له کاتی بوون و نه بوونیدا.

۲۹- هاوسه ری چاک : چاکی هاوسه ر وشه یه که به واتای کۆکه ره وهی هه موو سیفاته جوان و نایابه کان دیت چینه کان ده لێن ئافره تی چاک بۆ پیاو له ده ست و قاچ پیویست تره ، به لام ئه مریکییه کان له بهر ئه وهی هه موو شتی به پاره لیک ده ده نه وه ده لێن ئافره تی چاک یه کسانه به هه موو بوودجه ی ئه مریکا.

۳۰- تەندروستى و پروخۇشى : پىياو ھەز دەكات ھاوسەرەكەى خاۋەنى ئەم
 سىفاتە بىت چونكە بەردەوام بەختەۋەرى و شادومانى پى دەبەخشىت لە خەم و
 پەژارە دوورى دەخاتەۋە خىزانى باش ھاۋپرى و ھاۋكار و دۆست و خۇشەۋىستى
 ھاوسەرەكەيەتى ئافرەت دەتوانى بە ئەرىنى ياخود نەرىنى كاريگەرى ھەبىت
 لىسەر مىزاجى ھاوسەرەكەى.

۳۱- شەرمىنى : شەرمىنى جوانى ئافرەتە چونكە بە بى ئەم سىفەتە دەبىتە
 كەسىكى نەخۋازراۋ و ناشرىن ھەرچەندە لە شىۋە و پوخسارىدا جوان بىت چونكە
 گەر ئافرەت شەرمىن نەبوۋ بە كەسىكى بى چاۋ و پرو و خراپ و زمان درىژ ۋەسەف
 دەكرىت ئەگەر مەۋق بە گشتى شەرمى نەكرد ئەۋا ئامادەيە ھەموۋ خراپەيەك
 بىكات.

۳۲- جوان گويگرتن : پىياو ھەز دەكات خىزانەكەى بە باشى گويى بۇ بگري
 و قسە كانى پى نەپرئ لە كاتى قسەدا خۇى بە شتى دىكەۋە سەرقال نەكات
 بەلكو سەرنج بداتە قسەكانى و بەزەردە خەنەۋ گرنگىيەۋە بۆى پروانىت ۋەك
 ئەۋەى كە ھاوسەرەكەى گرنگىرىن و باشتىرىن و جوانترىن كەسە بەلايەۋە.

۳۳- گرنگيدان بە ھاوسەر : پىياو ھەز دەكات ھاوسەرەكەى گرنگى پى بدات
 بە جۆرىك كە نە مندال و نە ئىش و كارى ناۋ مالۋاى لى نەكات ھاوسەرەكەى

فهرامۆش بکات ئافرهت چاک پازیکردن و دلخۆشکردنی دلی هاوسه ره که ی له پیشینه ی کاره کانیدا دابنیت.

۳۴- خۆرازانده وه و شوخ و شهنگی : پیاو هه ز ده کات هه میسه هاوسه ره که ی شوخ و شهنگ و پازه وه بیت زۆر رقی له ئافره تی که ته نها بو دهره وه ی مال خوی جوان ده کات و له بهرده م هاوسه ره که یدا خوی فهرامۆش ده کات و گوی به خوی نادات پیاو هه ز ده کات هاوسه ره که ی جوانترین پۆشاک بو مال ه وه له بهر بکات و بهرده وام له نیو مالدا گرنگی به خۆ پازانده وه و پاكو خاوینی و خۆ بوخۆشکردن بدات.

۳۵- پزیزگرتن له کهس و کاری هاوسه ر : به لای پیاوه وه کهس و کاره که ی جیگه و مه نزلتی تایبه تی هه یه هه زده کات هاوسه ره که ی پزیزیان بگریت و خوشی بوین هاوسه ری ژیر به پزیزگرتن له کهس و کاری هاوسه ره که ی خوشحال و شادوومان ده بیت چونکه نه گهر که سیك له گهل کهس و کاره که ی خوی و هاوسه ره که ی چاک نه بیت نه وا بیگومان ناتوانیت بو کهسانی دیش چاک بیت.

۳۶- ئافره تی هۆشیار : پیاویك نیه له م دونیایه دا ئافره تی نهزان به چاک بزانی مه گهر که سیکی ده گمه ن نه بیت پیاوی ژیر ئافره تی رۆشنبیر و هۆشه ند که خاوه نی ژیرییه کی ناوازه و دووربینییه هه لده بژیریت پیاو هه ز به ئافره تی ناکات

كە بېرۋاي بە خورافات و درۆ و دەلەسە ھەبىت چونكە ئەم جورە ئافرەتە ھەر رۆژەو
لەدەرگاي فالچىيەك دەدات بۆ بەدەستەيئان و خو خۇشەويست كردن لاي
ھاوسەرەكەي بەلام ئافرەتى ژير بەكردەوى جوان و ئاكارى بەرز خۇشەويستى
ھاوسەرەكەي بەدەستەيئى.

۳۷- نوويئونەوہ : پياو ئەگەر بىتاقەت و ماندوو خەمبار بوو ئەوا
ھاوسەرەكەي ليۋەي دوور نىە لەبەر ئەوہي بەردەوام جل وبەرگى نوئ و قسەي
خۇش و زانيارى نوئي پيدەبەخشي پياو ھەموو رۆژي ئافرەتەكە ناچار ناكات كە
ھەموو رۆژيەك پروكەشي نوئ بكاتەوہ بەلكو رۆح و ھەست و دەرپرینەكانى
پيويستى بەنوئيئونەوہي بەردەوام ھەيە تابيئە ھۆي خەمپەويئ و يارمەتى دەري
ھاوسەرەكەي ھاوكارى بيت لەچارەسەرکردنى كيشەكانى ئافرەتى چاك خەم و
پەژارەي ھاوسەرەكەي لادەبات ئافرەتى خراپيش خەمى بۆ زياد دەكات.

۳۸- سەرنج راکيش : شتيك كە وەسف ناكري و جيگەي بايەخە لاي پياوان
سەرنج راکيشانە سەرنجراکيشان سيحري كەسايەتى ھەرکەسيكە كە ھەموو
مواسەفاتی پروخسار و پرووحى و كۆمەلايەتى و رۆشنبيرى تيدا كۆبيئەوہ
سەرنجراکيشان شتيكە لە تەنھا سيفەتى ديارى كراودا خوئ نابينيئەوہ
خۇشەويستى سيفەتيكە سەرنجى پياو رادەكيشيت ھەموو پياويك كيليكي ھەيە

که ده رگای دلی ده کاته وه ده رگای تهو دلش خوشه ویستییه تافره تیش له هه موو
کهس به توانا تره بو کو کردنه وهی ده رگای دلی پیاوه کهی ته گهر لیها تووی و زیره کی
خوی بخاته گهر.

بوچی پیاوان بیدهنگن؟

زۆریک له تافره تان سکالای کهم دوییی ویدهنگی هاوسه ره کانیان ده کهن و
نیگه رانی تهو هن بوچی تهوان بو ماوهیه کی زور بیدهنگی له مال داده نیشن وهیچ
قسه یهک ناکه ن ، تهو دیاردهیه شتیکی نامۆنیه ، زور جار ده باره ی بیدهنگی
پیاوان باسکراوه ، بۆ زیاتر ئاشنابونی تافره تانمان و ئاگادار کردنه وهیان له وهی

نیگه ران نه بن وبه جوړ هی دهبانه ویت پیناسه و شیکار بو تهو حالته نه کهن ،
تازیاتر بیھیوایی نیگه رانی دایان نه گریټ، به شیپیه کی گشتی پیاوان له کاتی
بوونی باریکی ناٹاسایی ، یان کی شهیه کدا بیدهنگی هه لده بژیټرن ، به لام هه ندی
حاله تی تر هه یه دووباره په نا بو بیدهنگی دهبن ، ئه وانیش:

● له کاتی گه لاله بوونی چهند پرسیاریک و نه دوزینه وهی وه لامی گونجاو بویان

● کاتیك به قولی وجدی بیر له بارودوخیک ده که نه وه.

● کاتیك دهیه ویت پیدایستییه کانی ریک بخت وخوی بوکاریك ئاده بکات.

خوشکی نازیز، پیویست به دلگرا نی و بیر کردنه وهی بی بنه ماو نادرست ناکات،
ریکه مه ده گومان و دل تنگی خوشیه کانت لی زهوت بکات ، له بهر تهو چه ند
ناموژگارییه که هیه ره چاویان بکه بو دوور بوون له گیروو گرفت له گهل
هاوسه ره که تدا:

* دواختنی گفتووگو له باره ی تهو بابته نه ی که پیویستی به ته رکیزو تی پرامانه وه
هه یه .

* به دیه یانی که شیکی هیمنانه که یارمه تی کوتای هی نانی خیر ابدات بهو
بیده نگیه .

※ وای لی بکه ههست به خۆشه‌ویستی و متمانه‌ت بکات ، کاتیك له‌نزیکیوهیت ، باگوێی له‌ستایش و پیاوه‌لدان بیّت و گله‌ی و گازنده مه‌که .

هه‌روه‌ها ئامۆژگاریت ده‌که‌ین به‌دوور که‌وتنه‌وه له :

- پێشکه‌شکردنی چاره‌سه‌ر بۆ کێشه‌کانی و پێنیشاندان به‌جۆریکی زۆر ئاشکرا ، بۆ دهرخستنی توانای خۆت .
- به‌که‌مزانین و تیکدانی که‌شی بیرکردنه‌وه‌و بێده‌نگی .
- چاره‌پێ کردن بۆ دوودلی تا ئه‌و بێده‌نگییه‌ کۆتای دیت .
- دهربرینی هه‌ستی به‌زه‌یی بۆی .

خانی به‌پێژ یادی خاتوو خه‌دیجه‌ی دایکمان خێزانی پێغه‌مبه‌ر (ﷺ) بکه‌ره‌وه کاتیك چه‌ندین جار پێغه‌مبه‌ر به‌ته‌نها به‌جێی ده‌هیشت و بۆ بیرکدنه‌وه ده‌چووئه‌شکه‌وتی هه‌را ، ئه‌وکاته‌ش پێش پێغه‌مبه‌رایه‌تی بوو ، لای زۆربه‌ی خه‌لکی به‌کارئیکی بۆ ئامانج و هیچ بیانویه‌کیان بۆ ئه‌وه به‌باش نه‌زانیه‌ ئه‌و هه‌واله‌ش که‌چه‌ندین جار بلاو ده‌بووه‌وه که‌پیاویك ھاوسه‌ره‌که‌ی به‌جێده‌ھیلت و له‌ چیا به‌کدا به‌ته‌نها ده‌می‌نیتته‌وه ، زۆریان لا سه‌یر بوو ، به‌لام ھاوسه‌ره‌ تیگه‌یشتوه‌که‌ی گوێی به‌م هه‌وال و پلارانه نه‌ده‌داو هه‌موو ئامانجیکی ببووئه‌وه‌ی که‌شوباری هه‌وانه‌وه و هه‌وانه‌وه‌و به‌خشینی یارمه‌تی بۆ ھاوسه‌ره‌ خۆشه‌ویسته‌که‌ی فه‌راهه‌م بکات

، سه ره پای هه موو ئه مانه لهو ساتانه خواردنی بۆ دهبرد ، یان که سیکی بۆ زانینی
هه والّ وسه لامه تی ئه و ده نارد ئه گهر زۆر دوا بکه وتایه!

ده توانین له وهه لۆیسته ی خاتوو خه دیچه دوو خه سلّتی زۆر جوان و نایاب به دی
بکه یین، که یارمه تی داوه بۆ به خته وه رکردنی هاوسه ره به سۆزه که ی :
یه که م: متمانه یه کی بۆ سنوور به هاوسه ره که ی.

دووهم : تیگه یشتنیکی قوولّ بۆ ده روون پیدایسته یه روحیه کانی هاوسه ره که ی .
له کۆتاییدا روو ده که یینه هاوسه رانی به پریزو ده لّین بیده نگیتان ده بیته هوی
نیگه رانی هاوسه ره کانتان جا ئه گهر سه رکه وتوو بیت بیشاریته وه، یان ده ربیخه ی،
پیویسته لی تیگه یته و له و دوو دلی و نیگه رانیه پزگاری بکه یته و پی
رابه یه نیت که تۆ کی شه یه ک، یان بارو دۆخیکت هه یه، پیویست به ته رکیز کردن
ده کات و ناچاری کردووی هیمنانه و به بۆ دنگی بیر له چاره سه ری بکه یته وه،
بۆ ئه وه ی ئه ویش هه ست به ئارامی و دلّیایی بکات.

بوگه یشتن به دلی هاوسه رکه ت ره چاوی ئهم خالانه بکه

۱- ئهو کاته ی پیاو له دهره وه ده گه پیتته وه مال پیتوسته ئافرهت به پرویه کی خوش و پیکه نیناوییه وه دهرگای لی بکاته وه و به گهرمی سلاو و پیشوازی لی بکات ههروه چون پیشوازی له میوانیک دهکات نواندنی ئهم کاره ده بیته هو ی رهواندنه وهی ئهو ماندوو بوونه ی که له دهره وه تووشی بووه.

۲- مال جیگه ی ههوانه وه و ئارام کردنه وهی دهره وه پاکو خاوینی به زوری ئهرکی ئافرهته جی به جی کردنی ئهم ئهرکه وا له پیاو دهکات ههزی گه پانه وهی بو لای هاوسه رکه ی و مال و پاک و خاوینیه که ی زیاتر بیت ئهو گه پانه وهش خوشه ویستیه ک راده کیشی که سه رچاوه ی ئهو پاک و خاوینیه یه که ئه ویش هاوسه رکه یه تی.

۳- بو ئه وهی به جوانی بیته بهر چاوی هاوسه رکه ت و سه رنجراکیش دهر بکه وهی ئه و پیتوسته رای هاوسه رکه ت وهر بگری له هه لباردنی رهنگ و شیوازی جل و بهرگ و داهینانی پرچ ئهمهش بهو شیویه نه بیت که ته نها به رای هاوسه رکه بهی و رای خۆت فهرامۆش بکه ی . به ته نجام دانی ئهم کاره سه رنجی هاوسه رکه ت راده کیشی و دهیور و ژینی چونکه هه موو پیاویک ههز دهکات

هاوسه ره که ی به جوانترین شیوه ببینیت بهم جوړه دل و چاوی هاوسه ره که ت له
چوون به لای ثافره تی جواندا ده پاریزیت.

۴- په وروږده کړدنی منډال: ټهرکی دایک یان باوک نیه به تهنه به لکو ټهرکی
هه ردو وکیانه بویه پیوښته ژن و میړد بهرنامه ریژی و په وروږده یه کی ته ندروست
منداله که یان په وروږده بکه ن جا توی ثافره تیش دایکی کی دلسوز به بو
منداله کانی خوت و هاوسه ره که ت هم له لایه که له لایه کی تره وه هه رگیز روو له
هاوسه ره که ت وهرمه گیږه بو منډاله که ت به تایبته له کاتی داواکاری منډال یان
بوونی کی شه یه که به لکو هه میسه پشته هاوسه ره که ت بگره.

۵- بایه خ دان به منډال گرنگه به مهرجی له بایه خدانی هاوسه ره که ت کم
نه که یته وه واتا نابیت هه موو سوز و خوشه ویستی خوت بو منډاله که تبی و
هاوسه ره که ت پشت گوی بخه ی تو دایکی منډاله که تی نه که دایکی هاوسه ره که ت
سوز و خوشه ویستی دان به منډال جیاوازه له سوز و خوشه ویستی دان به هاوسه
پیوښته له یه کیان جیا بکه یته وه و دایکانه له گه ل هاوسه ره که تدا ره فتار نه که ی.

۶- به کاره یتانی کومه لیک ووشه له ژبانی روژانه دا دهبیته هو ی زیاده کړدنی
ریز و خوشه ویستی و وه فا له نیوان ژن و میړدا له و وشانه ش ﴿ خوشم ده ویی ،

سوپاس ، ئازىزەكەم ، گەر بە ئەرك نەبىت ، سالاۋ خۇشەويستىم ، بەسەرچاۋ ،
بە خىرىيىتتەۋە ، ھتد.....❁.

۷- تىزىكرىنى غەريزەي جنسى ئامانچىكى گىرنگى پىكەۋەنانى ژيانى
ھاوسەرىتتە ، ئەمەش پىۋىستى بە ئامادەباشى دوو لايەنە ھەيە پىش كىردارى
جوتىبون.

۸- بە ھۆى ئەۋەى كە پىاۋ لە دەرەۋەى مائەۋە لە كاركرىندا دووچارى
ماندىبون و كىشە و گىرت و شىكىت دەبى لەبەرەمبەر ئەمەدا پىۋىستە ئافرىت
پۆلى دەرۋونناسىك بگىرپىت لە ئارامكرىنەۋەى دەرۋونى ھاوسەرەكەى و
گەرەنەۋەى ئومىد بۆ ژيان بەمەش پىاۋ ھەست دەكات ھاوسەرەكەى سەرچاۋەى
گەرەنەۋەى شادىيە بۆى لە كاتى توشىبونى ھاوسەرەكەت بە كىشەيەك ھاۋخەمى
و ھاۋ ئاھىنگى خۆتى بۆ دەرەپرى و بە دۋاى رىگە چارەى كىشەكەيدا بگەرپى بۆ
ئەۋەى بۆ ھاوسەرەكەت دەرەكەۋى كە لە كاتى ناخۇشىشدا تۆ ھەر خۇشتەۋى و
پىشتىگىرى دەكەى.

۹- بارى دارابى ھاوسەرەكەت و مائەكەت لە كاتى كىرىنى شت و مەكى
خۆت و لە كاتى كىرىنى شت و مەكى خۆت و مائەۋەدا لەبەر چاۋ بگرە چونكە
پىزگىرتن لە بەرھەمى كارى ھاوسەرەكەت سەپاندى دىلۋى تۆيە بۆ

هاوسه ره که ت و ماندوو بوونه که ی تهو کاته ی که هاوسه ره که ت دهبینی تو پیزی ماندوو بوونه که ی ده گری هه ست به دل سوژی تو ده کات تهو کاته هاوسه ره که ت زیاتر له سه ر کار کردن سوور دهبی و هه ست به ماندوو بوون ناکات.

۱۰- پیزگرتن له که س و کاری هاوسه ره که ت به جوژی که خوت وه کو که سیکی نیو تهو خیزانه ی زور کیشهی نیوان بووک و خه سوو هوکاره که ی هه ستکردنی خه سوو به زه وتکردنی کوره که ی له لایه ن بووک که یه وه به لام گه ر ثافه ت پاش شووکردنی نه بووه هو ی پچرانی په یوهندی نیوان هاوسه ره که ی و دایکه که ی تهوه وپرای تهوه ی کیشهی بووک و خه سوو پروونادات به لکو دهبیته هو ی به دهسته ی تانی ریز و خوشه ویستی هاوسه ره که ی و دایکی و که سانی تریش.

۱۱- به هو ی زوری خوشه ویستی پیاو بو هاوسه ره که ی هه ندیکجار له ترسی له ده ستدانی هاوسه ره که ی توشی غیره کردن دهبیته وه لیته دا رولی ثافه ت له چاره سه رکردنی تهو گرفته دهروونی به ده رده که وی تهویش به وه ی تاماوه یه ک به گویره ی دلی میرده که ی هه لس و کهوت کات تاوه کو له ریگی گف توگو و به بو هاوسه ره که ی پروون ده کاته وه که ته نها تهو ی خوش دهوی و تهویش هه موو که سیکه له دلی ته ودا.

۱۲- ئافەت پۈۋىناكى مائە و سەرچاۋەى بەختىيارىيە بۇ خۇى و ھاوسەرى و سەرپا خىزانەكەى پىتۈيىستە لەسەرت ئەو كاتەى ھاوسەرەكەت لە مائەۋەيە ھەۋلى خۇشخالىكردنى بەدى لە پىگەى دواندن و گالتە كردن و باسكردنى خۇشەۋىستى نىۋانتان و بەرنامە رېژى بۇ داھاتوو نەك زۆربەى كاتەكانى پىكەۋەبونتان بە داۋاكارى و بۆلەبۆل و شەر و ئاژاۋە بەرنە سەر چونكە دەبىتە ھۆى وەرپسكردنى مىرد لە مال كە ئەمەش دەبىتە ھۆى كەمبۈنەۋەى خۇشەۋىستى نىۋانتان.

۱۳- مىشكى ئافەت توانايەكى باشى ھەيە لە پەيىردن بە شتە ئالۋزەكان و بەھىزكردنى پەيۋەندى ھەر بەم ھۆيەشەۋە ئافەت دەتوانىت سەرچەم ئەو رىگايانە بدۈزىتەۋە كە دەبنە ھۆى خۇشەۋىست كردنى لاي ھاوسەرەكەى ھەر ئافەتەتەشە بەزۋرى دەتوانى پەيۋەندى كۆمەلايەتى و خزمایەتى و دراۋسىيەتى ھتە دابھىنى ھەر بۆيە بە گەرخستنى تواناكانى مىشك بە دۋاى فاكترەكانى سەرکەۋتندا خۇى لە خۇيدا بە دەستەپىنانى سەرکەۋتەنە لە ژيانى ھاوسەرپىتىدا.

۱۴- لە كاتى نەخۇشكەۋتنى ھاوسەرەكەتدا تۆ دەتۋانى رۆلى پزىشك بگىرپىت لە چاكبۈنەۋەى ئەۋىش لە رىگەى يارمەتىدان و خزمەتكردنىەۋە.

۱۵- ھەۋل بەدە لە زۆربەى كارە ھاۋبەشەكاندا راي ھاوسەرەكەت وەرېگرى بۇ ئەۋەى ئەو كارەى كە ئەنجامى دەدەن بە دلى ھەموۋ لايەكتان بىت ھەر لە

ساده ترین کاره وه تاده گاته ئالۆزترینیان بو نمونه ﴿ چیشْت لینان ، کپینی کهل و پهلی مال ، پوشینی جل و بهرگ ، ده رچوون بو شوینی گهشت و گوزار و میوانداری و بازار و هتد ﴾.

روئی ئافرهت له دروستکردنی خیزانی به خته وه

ئافرهت و پیاو پیکه وه رۆلێکی سه ره کی ده بینن بو به دیهینانی خیزانی به خته وه به ئام لیڤه دا باس له رۆلێ ئافرهت بو به دیهینانی ژیانیکێ ئاسوده و سه رفراز و خوشبهخت ده کهین: پیاوان جیبه جی کردنی هیوا و ئاره زوو هکانیان زۆر

ئاسانه به مهرجیک به زیره کی و لیژانانه مامه له بکهیت به پره خساندنی بار و
 دۆخیکی گونجاو و بایه خدان به داواکارییه کانی و ریزگرتن و وهفاداری به رامبه ری
 بهم کارهت دلی هاوسه رکهت که مه نکیش ده کهیت و ده بیته گه وره ترین هوکاری
 خوشبه ختی بو خیزانه کهت به لام ته گهر کاره که به پیچه وانه وه بوو ئه وایاوان
 ههست به نارپه حهتی و دلگرانیه کی زور ده کهن له کاتیکیدا پایا دوو چاری هه موو
 نارپه حهتی و ناخوشیه که ده بیته له پینا و بژیوی خیزانه کهیدا له گه له ئه وه شدا کاتیکی
 ده گه پیتته وه هیچ نرخیک بووونی خوئی و ئاره زوو ه کانی دانانریته بیگومان توورپه
 ده بیته و هه لسه و کهوت و خوشه ویستی ئه و به رامبه رت ده گورپیت! حه ز به
 گه رانه وه بو شوینیک ناکات که تیایدا بی نرخ سهیر بکریت! ده کریت به یه که وه له
 نمونه ورد بینه وه

وتراوه پایاوان وهك ته سپ وان ، ته سپیک که له به یانیه وه کار ده کات و
 ماندوو ده بیته کاتیکی ئیواره ده گه پیتته وه خاوه نه که ی بی هیچ خزمهت و گوئی
 پیدانیکی بیکاته ژوو ره که یه وه یان به بی تاوان ئازاری بدات گومانی تیدا نییه ئه
 کات به هه موو شیوه یه که هه ول ده دات خاوه نه که ی له سه ر پشتی فدراته خواره وه !

به هه مان شیوه کاتیك پیاوان ده گه پینه وه مائه وه دواى رۆژيكي پر له
ماندوو بون و هیلایى ته گهر بى نرخ ته ماشایان بکړیت و گوى به تاره زووه کانیا
نه دریت بیگومان مامه له یان خراب دهبیت له گه له خیزانه کانیا ندا !

پیاوان وه کو ته لقه یه وان له ده ستی خیزانه کانیا ندا بویه کاتیك ده گه پینه وه
حه ز ده کهن خیزانه کانیا ليو به خه نده و دلخوش و بیکه موکوری بن په زامه ندى
خویان دهر بېن به رده وام سوپاس گوزارى خوا و پاشان هاوسه ره کانیا بن.

به کورتی پیاوان هه ز ده کهن :

۱. خیزانه کانیا خوشیان بوین و ریزیان لیبگرن، به شیوازیکی جوان
مامه له یان له گه لدا بکهن .

۲. پیاوان هه ز ده کهن گرنه و به بایه خ بن له لای خیزانه کانیا چونکه
پیاوان خویان به گه وره ترین دلسوزی خیزانه کانیا ده زانن و پاریزگاریان لیده کهن.

۳. پیاوان هه ز ده کهن کاتیك ئیواره ده گه پینه وه مال به جوانترین شیوه و
شیرینترین گوftar پیشوازیان لیبکړیت.

۴. پیاوان هه ز ده کهن کاتیك ئیواره ده گه پینه وه مال به جوانترین شیوه و
شیرینترین گوftar پیشوازیان لیبکړیت.

۵. پیاوان ئاره زوویان لهو جوړه خیزانانه نامینیت که هه موو قسه کانیاں
تهنها داواکارییه و واده زانن، تاکه ئه رکی پیاو کرینی شتومه ک و پیداو یستیه کانی
ناوماله .

۶. پیاوان هه ز ده کهن خیزانه کانیاں ریز له هه لېژاردنه کانیاں بگرن، بو نمونه
کاتیك سه رقالیی خویندنه وه یاخود ته ماشاگردنی بهرنامه یه کی ته له فزوینی یان
هه ر شتیکی ترن، هه زده کهن خیزانه کانیاں داواکارییه کانیاں دوا بخن بو کاتیکی تر.
۷. پیاوان ئه و خیزانانه یان خوشده ویت که له کاتی گونجاودا به شیرینترین
گوفتار و جوانترین شیواز داواکارییه کانیاں پیشکesh ده کهن لهو کاته دا بی سی و
دوو ده لئین : به چاوان !

۸. پیاوان هه زده کهن له به جیه پینانی کاروباره کانی ناومالدا خویان خاوه ن
دهسلات بن و پرس و رایان پی بکریت.

ههروه ها دکتور ﴿ چون جه رایى ﴾ هیماى کردوه به هه ندیک له هه لویست
که ئافره ت ده توانیت بو زیاتر نزیك بوونه وه له هاوسه ره که ی پیاده ی بکات.
۱- هه له یه کی ئه نجامدا هیچ ئاموژگاریه کی پیشکesh نه کرد وه پیی نه وت :
ئهی پیم نه وتی.

۲- هیوای نه ما له جی به جی کردنی که به ته مابوو به دهستی بهیښی وه
سه رزه نشتی نه کرد.

۳- له بیرې چوو تهو شته ی داوات کردبوو بوټ ئاماده بکات ئافره ته که ووتی
خراب نیه به یارمه تیت به یانی ئاماده ی بکه ئه مه قه ده ری خویه ته وه ی
بیه وی ده ی کات.

۴- ته گهر بریندارت کرد به بی مه به ست وه هوکاری برینداره که ی تیگه یشت
داوای لیبووردنی ده کات وه خوشه ویستی پی ده به خشیټ که پیویستی وه
به چاکترین شیواز خوشی ده ویت.

۵- داوای یارمه تیت له میژده که ت کرد به لām به رپه رچی دایه وه له بهر هندیك
کاری تاییه تی تو به رامبه ری مه وهسته له سه ر هه موو شتیکی گه وره و
بچووک.

۶- ته گهر داوای پوزشی کرد له هه له یه ک پوزشه که ی قبول بکه به خوشه ویستی
و لیبووردن.

۷- کاتیك پاش شه رکردن له گه لیدا ئاشت بووه وه وه هندیك خزمه تی بچووکی
پیشکه ش ده کات خزمه ته که قبول بکه و پیزی بگه ر و خۆت سووک مه که.

۸- به خته وهری خۆت دهرده خات به گه پانه وهی پیاوه که ی بو ماله وهی به که م و

کورتی یان کیشه کانی له گه لیدا دهست پی ناکات .

۹- هیما بکه به ههست و هۆشی به ریگایه کی نه رم و نیان به بی گله بی یان

به رپه رچدانه وه یان نا ئومید بوون.

۱۰- ناره زای خۆی به هیمنی دهر ده بری به بی پرته و بۆله و سورکۆنه کردن و

ره تکرده وه و بی نا ئومید بوون له میرده که ی.

له کو تاییدا ده لیم پیاوان هه ز ده که ن که لای خیزانه کانیان له هه موو شتی گرنگتر

بن و ته نها ئه وان شایه نی په ری گرنگی پیدان بن!!

نهیڼیهك له نهیڼیه کانی به خته وهری هاوسه رگیری

بەختەوهری ھاوسەرگیری له مالتیک باردهکات کاتیک تیگه لاوی هه بیته
له تیگه یشتندا یان هه له کردن له بیروباوهر یان زۆر جار کاتیک پیاوهر که
نازانیت بهختهوهری ھاوسهری له کویدا یه و وه چۆن به دهست دیت؟

ئایا پسپۆریه له ئاماده کردنی خواردن؟

یان جوانیه؟

یامندا لبوونه؟

یان شتی دیکه یه؟

ئه مه نمونه یه که بۆ ئافرهتیک بهختهوهر که ژیانیک دریتى بردۆته سهر له
مالتیک کهوا بهختهوهری و سهرکهوتن تیدا پارێزراوه سهرباری پروداوی زۆر له
ره شهبا و بوومه له رزه له گه له وهوش توانیویهتی زال بیت به سهریا و پارێزگاری
ماله که ی بکات له هه موو خراپه یه ک.

کاتیک پرسیار له ئافرهتێ کرا: ووتی به دهست هینان له سهر بهختهوهری
ھاوسەرگیری به دهستی ئافرهته چونکه ئافرهت دهتوانیت ماله که بکات به به شیک
له به ههشت وه دهتوانی بیکات به به شیک له دۆزه خ.

نه ئیتی : سامان چونکه زور له ئافره ته ده و له مهنده کان هه ناسه ساردن و
میژده کانیاں له لایان رایان کردوون وه نه مندالیش گه لیک ئافره تان کوپ و کچیان
ههیه له گه ل ئه وهش میژده کانیاں ریسوایان ده کهن و خوشیان ناوین یان ته لاقیان
ده ده ن.

وه زوریش هه ن پسپوړن له چیشته لینان یه کیك له وانه به دریتایی پوژ چیشته
ئاماده ده کات له گه ل ئه وهش سکالای خراپی مامه له ی میژده که ی ده کات وه
که میش ریژی لیده گریت.

ئه ی نه ئینه که چیه ؟ چی ده کهیت له کاتی روودانی کیشه و گرفت له گه ل
میژده که ت ؟

ئافره ته که وتی : کاتیك پیاوه کهم توپه ده بیته ئاژاوه ده نیته وه ده مارگرژ
ده بیته من په ناد به مه بهر بی ده نگیه کی ته واو به هه موو ریژیك تکیاه بی ده نگ
به له گه لیدا نه که ی له ئاوړدانه وهیدا به گالته جارپییه وه بتبینی ئه گهر به چاویش
بیته.

-بوچی له ژووره که ناچیته دهره وه ؟

ووتی : نه که ی چونکه وا گومان دهبات تو له بهری راده کهیت ناتهو ی گویت لی
 بی پتویسته بیده نگ بیت هه رچی ووت و ابکه تاوه کو هیمن دهبیته وه پاشان پیی
 ده لیم ئایا کوتایی پی هات؟ پاشان دهرده چم چونکه نه و ماندوو بووه پتویستی
 به پشودان هه یه پاش ئاخوتن و هاوارکردن وه له ژورده که ده چمه دهرده وه ئیش و
 کاره کانی ناوما و کاروباری مندا له کانم ته و او ده کهم نه میش به ته نیا ده می پیته وه
 ، چونکه شه کهت و ماندوو بووه له سهر نه و شه رده ی که و بهر پای کرد.

چی ده کهیت ئایا په ناده بیته بهر شیوازی قسه نه کردن له گه لیدا بو ماوه ی چهند
 رۆژیک یان هه فته یه ک؟

نه خیر نه کهیت چونکه نه و نه ریتته خراپه چه کیکی دوور ووه کاتییک دوو هه فته
 قسه له گه ل پیاوه کهت ناکهیت نه و له سهره تا دا له سهری قورس دهبیت هه و
 ده دات قسه ت له گه لدا بکات یان لیت نزیک بکه ویتته وه به لام پاش چهند رۆژیک
 رادیت له سهری چونکه نه گهر یه ک هه فته قسه ت له گه ل نه کرد نه و دوو هه فته
 قسه ت له گه ل ناکات پتویسته له سهرت بگه ر پیته وه لای چونکه تو نه و هه وایه ی
 هه لی ده مزیت وه نه و ئاوه ی که ده یخواته وه ده ست به رداری نابیت به به
 هه وایه کی نه رم نه که ی بیته بایه کی توند

-کەواتە پاشان چی دەکەیت؟

پاش دوو کاتژمێر یان زیاتر پەرداخیك شەربەت یان فنجانیك قاوەی بو
دادەنیم وە پێی دەلێم — فەرموو بیخۆرەو و چونکە ئەو پێویستی پێیەتی وە بە
شیوەیەکی ئاسایی تەواوی دەکەم.

وە سوور دەبیت لەسەر پرسیار کردم : ئایا تۆ تورپە بوویت؟

دەلێم : نەخێر سەبارەت بە قسە ڕەقەکانی داواي لیبوردن دەکات و گوی لە قسەي
جوان ڕادەگریت .

-ئایا باوەر بە لیبوردن و قسە خۆشەکانی دەکەیت؟

بەڵێ چونکە من باوەر بە خۆم دەکەم و ھەست بە کەم و کۆری ناکەم.

چۆن خۆشەویستی و دلی پیاوێکەت بەند دەکەیت؟

زۆر ئافەرەت ھەولێدەدەن دەست بەسەر دلی پیاوێکانیان دابگرن بە
پێگاکانی باش یان بە شیوازەکانی بێ سوود بئکە یەکی باش و شیوازیکی ھەلە
ھیچ چیرۆکیکی راستەقینە نیە نیشانەبکات بۆ ئەو ھەلۆیستە کە وا زۆر لە
ئافەرەتان دووبارەي دەکەنەو

بەتایبەتی لە شۆینە فۆلکلۆرییەکان و گوندەکان لە گوندێک ئافرەتێک ھاتە لای زانایەک ئافرەتەکە ئەوی بە جادووگەر دادەنا داواى لى کرد کارىکى جادووى بۆ بکات ھەرچەندە مێردەکەشى زۆرى خۆش دەوێت خۆشەویستىەک کە ھىچ ئافرەتێک ئەوەندە خۆش نەویستراوە لەبەر ئەوەى زانا و شارەزا بوو لەو بوارەدا بە ئافرەتەکەى ووت : تۆ داواى شتێک دەکەیت کە ئەو سانا نیە داواى شتێکى زۆر گەورەت کردوو.

زاناکە ووتى : ئایا تۆ ئامادەى خەرجى ئەو کارە بدەیت؟

ئافرەتەکە ووتى : بەلى

پێى ووت : ئەم کارە تەواو نابێت مەگەر موویەک لە ملی شێر ئامادەبکەیت

ووتى : شـ — یـ ؟

ووتى : بەلى .

ئافرەتەکە ووتى : جا چۆن دەتوانم ئەمە بکەم شێر ئازەلێکى درندەى و دلنیا نیم

لە کوشتنم ؟ ئایا رینگایەکی دیکەى ئاسانتەر یان زیاتر ئاسایش نیە ؟

زاناکە ووتى : ناکرىت تەنھا بەم رېڭايە نەبىت ئافرەتەكە رۆشت لە خەيالئىكى
توندا بوو بىرى دەکردەو لە چۆنىتى بەدەست ھىنانى مووہ داواکراوہکە

پاويژى بە کەسەك کرد کە لىي دلىا بوو پىي ووت : شىر پەلامار نادات تەنھا
مەگەر برسى بىت وە پىويستە تىرى بکەيت تاوہکو لەشەپرى دلىا بىت.

ئامۆزگارىەکەى وەرگرت و رۆشت بۆ دارستانىكى نزيك دەستىکرد بە فرىدانى
پارچە گوشت بۆ شىرەکە دوور دەکەوتەوہ بەردەوام بوو لە فرىدانى گوشت و
شىرىش ھۆگرى بوو.

لە ھەموو جارىك تۆزىك لە شىرەکە نزيك دەکەوتەوہ تاواى لىھات شىرە لە پشتى
پالى دەداوہ وە گومانى لەوہدا نەبوو کە خوشى دەويت دەستى بەسەرى شىرەکەدا
دادەھىنا وە دەستى لەپرچى وەردەدا و دەستى لەملى کرد بەلام شىرەکە لەو چىژ
وەرگرتن و ھىوربوونەوہ يەدا دلگران نەبوو ئەگەر ئافرەتەكە موويەك لە ملى
شىرەکە ببات بە ھىواشى.

کاتىك موويەكى شىرەکەى دەست کەوت و پەلەى کرد بۆلاى زاناکە کە واى
داناوو جادووگەرە و مووہکەى داىي و خوشى دەروونى پرکردبوو کە ئەو دەست
دەگرى بەسەر دلى مېردەکەى تاهەتايە .

کاتیک زاناکه مووه که ی بینی لی پیرسی : چیت کرد تا کو بتوانیت هم مووه دهست که وی؟

پیلانی که وی کردنی شیر که ی بو باس کرد کورتی کرده وه له زانینی چوننه ناو دلی شیر که یه که مجار پاشان به رده وام بوو وه نارامی گرت له سهر همه تا وه کو گه یشته لی کردنه وه ی به ره همه که .

ههروه ها زاناکه پی پی ووت : نه ی هاوار می رده که ت زیاتر درنده تر نیه له شیر چیت له گه ل شیر که کرد تا واش له گه ل می رده که ت بکه ده یکه یته مولکی خوت زانیت چُون ده چیته ناو دلی برسیه تی شیر تی ری بکه کاری لی ده که یته .

هم باسه ته نها له سهر ژن جیگیر نابیت به لکو له وانه یه له سهر پی اویش ده توانی کاریگه ری هه بیت له سهر دلی خیزانی خوی به گه ران به دوا ی لایه نه کانی که وا خوشی ده ویت وه نه و شیوازانیه که چاکترن .

ریگا پراکتیکیه کان بو چوننه ناو دلی پی اوان

● تهو شته ی که به پراستی پیاوان له هاوسه ره کانیان تهو یت ، تهو دیه که قبولیان بکهن ولیمان دلنیا بن . له بهر تهو تهو ش تهو خالهی ژیان له بیر مه کهن .

● کاتیک که هاوسه ره که تان هه له یه کی کرد ، پیی نه لین ته ها وتم له بری مش و مپرکاتی خوتان له بیر کرد نه وه له شتی باشدا به سهر بهرن .

● هه رگیز له لای منداله کانتاندا ره خنه له هاوسه ره که تان نه گرن .

● ناگادار بن کاتیک که دلنیا هاوسه ره کاتان نایه ویت داواکاری یه که تان جیبه جی بکات ، تکای لی مه کهن .

● ته گهر پیاوان له وه تی بگهن که ته توان به ئازادی وه لای نه ری بده نه وه ، تهو کاته موشتاقی وه لای ته ری ته بن .

● په یوه ندی هاوسه ری ته وه کو باخی که . ته گهر ته تانه ویت به پازا وه بی و سه وزی به یه لته وه ، پیویسته به شیوه یه کی ری و پیک ئاوی بدهن ، چاودیری به کی باشی بکهن . به له بهر چاو گرتنی ئاو و هه وا له هه ره وه زی کدا پیی بگهن ، پیویسه تووی تازه ی تیدا بچینن ، وه گیا زیان به خشه کانشی له بنه وه هه لکیشن ، هه ره بهم شیوه یه بو زیندوو هیشتنه وه ی خوشه ویستی نیوان ژن و میرد ته بی وهرزکانی بزائن و تهو تاییه ت مه ندییانه ی که تهوی پی په روه رده ده کهن به باشی بناسن .

● هه رگیز به هوئی نه بوونی میهره بانی هاوسه ره که تان و لیپازی نه بونی یه وه, زیان به که سایه تی نه گه یه نن و رق و کینه نه خه نه جیگای خو شه ویستی نه وه وه.

● ریز و خو شه ویستی چوار چیوهی ژیا نه, و دهر برینی موحیبه تی هاوسه ران بو یه کتری سه ر مایه یه کی گه وره یه که له گه نجینه ی دلّی هه ردولادا به نه مانه ت دائه نریت, تا له رۆژ و کاتی پتویستدا سودی لی وهر بگرن. خو شه ویستی له کات و شوینی گونجاودا دهر بپرن.

● داوا له هاوسه ره که تان مه کهن که په یه وندی له گه لّ خزمه کانیدا بپچرینیت, رپگری به رده وامبونی په یه وندی یه ته ندروسته کانی نه و مه بن.

● له و په ری پله ی ریز و گه وره ییدا خزمه تی که سوکاری هاوسه ره که تان بکهن.

● مافی هه له کردن به هاوسه ره که تان بدهن. چونکه نه ویش مافی نه وه ی هه یه که هه له بکات و پاشان به هه له که ی خو ی بزانیّت. له بهر نه وه بی هوده وزه ی خو تان له شتی کدا که ناتوانن بیگۆرن به هه دهر نه دهن.

● زوو داوهری مه کهن. به ناو نیشانی پیاویکی وردو میهره بان هاوسه ره که تان قبول بکهن، یارمه تی گه شه یی که تر تا گه یشتن به بالا ترین و کامل ترین توانا و هیژی خوتان بدن.

● نه گهر هاوسه ره که تان یارمه تی دایک و باوکی دا، هه رگیز ریگری لی مه کهن. چونکه دایکو باوکیش نه و مافه یان هه یه که له یارمه تییه دارایه کانی کوره که یان به هره مهنه بن.

● پشت به هاوسه ره که تان ببهستن و مه یخه نه ژیر کونترولی سهیر و سه مهره.
● پیاوان به زوری خه مه کانیا ننه شارنه وه و تورپیی یان دهرته خهن. چاوتان له ئاستی خه مه شراوه کانی هاوسه ره که تاندا بکه نه وه و له ئاستی تورپیی یه دیاره کانیدا دا بجهن.

● هیچ کات له باره ی کیشه پیشهاتوه کانی هاوسه ره که تانه وه باسو خواص مه کهن، ریگه ی بدن تابو چاره سهیری کیشه کانی خوئی ههستی هاوړییه تی له به رانبه ر ئیوه دا پهیدا بکات.

● ریگه مهنه نه و کاتانه ی له گهل هاوسه ره که تاندا ن، کیشه کانی رپوژی رابردو ژیا نی ئیوه تال بکهن.

● یهك زهرده خه نهی ساده بو هاسه ره كه تان , کاریگر تره له گرانتیرینی دیاریه کان . کاتیک پی ته كه نن , له بهرام بهر جوانترین رو خسارتاندا نارامیه کی تایبه تیش به ئیوه ده گات.

● ریگه مه ده ئه و کاته ی كه له گه ل هاوسه ره كه تاندا ن, کیشه کانی رۆزی رابردوو زیانی ئیوه تال بکه ن.

● له کاتی تورهدا هیچ مه لێن, ماوه یهك بیر بکه ره وه و پاشان به شیوه یه کی گونجاو قسه بکه .

● پیا وان حه زیان له و ژنانه نیه كه به رده وام دادو هاوار ته كه ن . ئه وان ئه و ژنانه یان به لاوه په سه نده كه ته هلی قسه و گفتو گو بن و له توانایاندا بیته به ریگایه کی مه نتیقی کیشه کانیان چاره سه ر بکه ن .

● ته مه لێ , كه مه تر خه می و هیواشی له کاردا , دوزمنی کی پله یه کی عیشقن له ژیاندا . له م سی خوه دوره په ریژی بکه ن.

● هاوړپیه کی باشن بو هاوسه ره كه تان . هاوړپیه کی باش , ته واوتر و خو شه ویستره له ژنی کی باش .

● پیاوان زور له بی وه فای و بی به لێنی بیزارن و به دوا ی كه سیكدا ده گهرین كه ئه م تایبه ته ندیانه ی تیدا نه بیته و بتوانن به ته واوی پشتی پی به ستن.

- وشەى نادروست بە كار مەھىنن . كاتى لەگەل ھاوسەرەكەتاندان , وشەى
وہ كو "ھەمىشە", "ھەرگىز", "ئەبىت" و "ھەقەن" لەگەنجىنەى زىمانتان بىسپنەوہ.
- لە بىرتان بىت پىاوان پىيان خۆشە كە ھاوسەرەكانيان لە ھۆكارى رەفتارى
ئەوان تىبگەن, نەك ئەوہى كە تەنھا لەبارەى رەفتارى ئەوانەوہ دادوہرى بگەن.
- پىاوان ھەزىيان لەو جۆرەژنانەىيە كە بەبى ترس ئارەزوى خۇيان بۆكارى
جووت بوون دەردەربىر,

- رىگە بەھابەشى ژىانتان بدەن كەجاروبار لەئامىرتان بگرن.
- بۆپىاوان سەختە كەووشەكانى ناخيان وەكو ژنان, ھاوكات لەگەل ئەنجامدانى
كارەكانى تردا بەھىننە زمان.
- پىش ھەموو شت ھەول بدە كاتىك ھاوسەرەكەتان لەمالئەوہىيە ھەست
بەبوونى ئەو لەلاى خۆتاندا بگەن و بۆى سەلمىنن كەبەبوونى ئەو لەلاتاندا ھەست
بەپرازىبوون دەكەن.

- تەمەلئى كەمتەرخەمى ھىواشى لەكاردا دوژمنى پلە يەكى عىشقن لەژيان
دا لەم سى خووہ دورە پەرىز بگەن. ئەگەر ھاوسەرەكەتان كەسىكى شىپىزەىيە
سەرنجى تايبەتەندىيە باشەكانى بدەن. بۆغمونە وەو كەسىكى شىپىزەى ھۆشيارى
بىرتىزە.

- ههولّ بدن که خۆتان بن، ئیتر سه رده می تهوه به سه رچوه که ژنیکی بچوک بن، له راستیشدا هیچ کات سه رده می ئاوانه بووه.
- له بیرتان نه چیت که له به رامبهر ههر باشیه کی ئیوه دا، هاوسه ره که تان کاوسه ره که تان کاردانه وهیه کی ئه ریخی پیشان داوه. له بهر تهوه پیزی بگرن چونکه بهو کاره دلّی تهو روناک ده که نه وه.
- له کاتی دادوه ریدا هه می شه خۆپه رستیه کان بجه نه که نار. بو ساتیکی که میش بیت خۆتان بجه نه جیگای تهو پاشان دادوه ری بکه ن.
- به هاوسه ره که تان ههولّ بدن له وانه یه تهو باشتین که س بیت له دنیا دا که ده یناسن، له بهر تهوه ته مه به هه موو دنیا بلّین.
- ته گهر ژیانیکی پرت بهای و هاودلیتان ده ویت له کاتی شکستی هاوسه ره که تان دا نابیت په خنه ی لیبگرن.
- جلّه وی ده متان بگرن، تا ده ست به جی نه کریته وه و نه بیته هو ی ناره حه تی و ئازاردانی هاوسه ره که تان .
- له فه رمانکردن و په تکردنه وه ی بی هوده دور بکه ونه وه و په فتاری تو له سیننه رانه مه نوینن.

● هه رگیز له کاتی په یوه نډیکي قسه کردن له گهل هاوسوره که تاندا , تانه له ناسنامه و که سایه تی خیزانی هاوسه ره که تان مه دهن, تا ته ویش قسه ی ناشرین و بریندار کهر به ئیوه نه ئیت.

● له هه موو بابه ته کانی ژیان و مولک و دهرامهت و شتی تردا, سود له وشه ی ئیمه وهرگرن, نه که له وشه ی من و تو, له بیرتان نه چیت که ئیوه له ژیانی هاوبه شدان ئیتر وشه ی من و تو گونجاو نی یه .

● پرسیار له هاوسه ره کانتان بکه ن, پرسیار کردن له پیاوان شیوه به قسه کانتان ددهات و هاوکاری ده کات تاپیکهاته ی که سی بوخوی له هزری ئیوه دا وینا بکات, هه رچه نده پرسیاره کانتان تایبه تر بن, ته و باشتر ده توانیت وه لام بداته وه.

● له ره خنه ی توند و قسه ی ناشرین, بو پاکانه کردن له ده ره برین و په فتاری ئیحه سایه کانی خو تان دوره په ریزی بکه ن. هاوسه ره که تان مه خنه به رده م ته و ده ره برینه.

● پیس ته نجامدانی هه رکاری رای هاوسه ره کانتان وهرگرن ته نانهت بو به رقه زاری په یوه نډی جنسیش له پیشدا ته و ئاگادار بکه نه وه.

- ههول بدن بو هه رجوره په یوه نډیه که له گهل هاوسه ره که تاندا بیدوینن، دهسته کانی بگرن و له ثامیژی بگرن، سه رخنه سه ربازوی نه و تابتوانیت له گهل عه قل و ههسته کانی خویدا رپوه رو بیته وه.
- کاتیک که ههستان کرد له هه نډیک بابۀ تدا به بی هیچ بیانویه کی مه نتیقی، که مته رخمیتان کردوه له بهرام بهر هاوسه ره که تاندا، خیرا داوی لیبور دن بکه و داوی یارمه تی لیبکه بو چاره سه رکردنی کیشه که تان.
- نه گهر له لایه ن که س و نریکانی ئیوه وه یارمه تی هاوسه ره که تان درا مهیده نه وه به پرویدا.
- کیشه کانی خوتان له ئاستی خویان و له کاتی پیویستدا باس بکه ن له گهل هاوسه ره که تاندا، هاوپرای باری کیشه کان سوکتر ده کات.
- نه و زه همه تانه ی که بو خزمانی هاوسه ره که تان ده یانکیشن مهیده نه وه به پرویدا.
- ریگری له هات و چوی هاوسه ره که تان له گهل خزم و نریکه کانیدا مه که ن، ته نانه ت له م په یوه نډیه دا ده ست پیسخه ریش بن.
- ریگه ی بدن که نه و هه ست به گه وره ی بکات و له باره ی ژیان و سه رکه وتنه کانیه وه پرسیاری لیبکه ن.

● نهیئی شادبوونی هاوسه ره که تان بدوزنه وه. تابتوانیّت به ره و پیش چوونی به ئاسووده ی به دونیای دهرونییدا بکه ویتته ری.

● له به رامبه ر هاوسه ره که تانه وه خۆتان به پروگرژی و دلگرانیه وه دهرمه خه ن، توانای خۆتان دهربخه نو باشتیین و پاکترین جل و به رگ بیوشن له لای ئه ودا.

● له ماله وه هه ولّ به دن که هۆکاری ئارامی و ئاسووده ی هاوسه ره که تان فه راهم بکه ن.

● پروانیی ژن بو هاوسه ره که ی وه کو که سیکی چالاک، گه شه و چالاکیه کی واله پیاودا دروست ده کات که هه ولّ بدات ناته وایه کانی خۆی له ناو ببات و هه موو هه ولّ کانی خۆی بو خوشحالی هاوسه ره که ی و نیشانسانی وزه و چالاکیه بخته گه ر.

● پیاوان له خه ر جکردنی پاره دا به رچاو ته نگن "پییان خوشه که ژنان به داد وه ریه وه شتیان لی داوا بکه ن و ته نانه ت زه حمه ته کانیشیان بو به ده سه ته یئانی دهرامه تیکی زیاتر نرخ دابنن، له به ر ئه وه پیویسته که ژنان له ئلستی پاره و دارای هاوسه ره کانیان تی بگه ن و کاتی گونجاو بو داواکردنی پاره هه لّ بژیین.

● یهك زهرده خه نهی ساده بو هاوسه ره كه تان , کاریگه رتره له گرانترین دیاریه كان , كاتیك كه پیته كه نن , له به رانبهر جوانتر بوونی روخسارتاندا نارامیه کی تاییه تیش به ئیوه ده گات.

● ریگه مه ده ن ئه و كاتانه كه له گه ل هاوسه ره كاتاندان , کی شه كانی پوژی رابردوو ژیا نی ئیوه تال بکه ن.

● له هیچ هه لو مه رجیكدا قابیلی قبول كردن نییه ئه گه ر"

● كاریك بکه ن كه هاوسه ره كه تان وهك نه زانیك بیته بهرچاو

● ئه و بی ریژ و بی نرخ ده ربخه ن

● گالتیه ی پی بکه ن

● ده رباره ی خالی لاوازی ئه و قسه بکه ن

● به خشی نی تاوانه كانی هاوسه ر ورپژنان له ره فتاره شایسته كانی نزیکترین

رپیگان بو گه یشتن به دلی ئه و

● ئاره زوی جووت بوونی خو تان بو پیاوی ژیا نتان ده ربخه ن , مو له ت به خو تان

بده ن كه چیژ له کاری جووت بوونی خو تان و هاوسه ره كه تان وه ربگرن , پی یی بلی ن

كه ئه و تان خو شه ویت و بوی سه لمین.

به دهنگه وه هاتنی ئافرهت بو پیداوستی پیاو له کاری سه رجییدا

له یاسا گرنگه کان کهوا یارمهتی دهدات له سه ر به رده وامی ژیا نی هاوسه ری
ئه وه یه بوونی په له کردنی ئافرهته بو به دهنگه وه چوونی داوی پیاوه که ی بو سه ر
جیی.

پیغه مبه ری خوا ﴿صلى الله عليه وسلم﴾ ده فره رمویت : ((إذا دعا الرجل
إمرأته إلى فراشه، فلم تأت، فبات غضبان عليها، لعنتها الملائكة حتى تصبح)).^(١)
واته : پیاو گه ر داوی سه رجییی له ژنه که ی کرد، ژنه که شی به دهم داوا که ی نه چو،
می رده که شی لیی تو ره بی و به و حال ته ش بمی نی ته وه، ئه و فری شته کان
نه فرین (له عنه ت) له و ژنه ده که ن تا به یانی ده کاته وه.

هه روه ها ئا نی ئیسلام پیداگری ده کات له سه ر سه لامه تی که سه کان وه بی گه ردی
کۆمه لگا له هه موو خراپه یه ک وه بلا و کردنه وه ی خو شه ویستی و دل نه وایی له نیو
کۆمه لگا هه موو ئه وانه ش پیو یستی به خه بات و قوربانیدان و به خشین هه یه.

^١ رواه البخاري ومسلم وأبو داود والنسائي

ئه وه ئانه ی نه گهر ژن نه نجامی بدات ده بیته هوی دوورکه وتنه وهی

پیاو له په یوه نندییه کانی جووت بوون له ئافره تدا ؟

۱. گرنگی نه دانی ژن به پاکو خاوینی جهسته ی و پو شاک ی.

۲. گرنگی نه دانی به خوړازاندنه وه له ژووری نوستن و فرهامو شکردنی که شیکی

له بار بو ئه نجامدانی کاری جووت بوون.

۴. ره چاونه کردنی توانا جنسییه کانی پیاو جوړی کار و پیشه ی پیاو.

۵. باسکردنی کیشه و گله یی و گازنده له ژووری نوستن پیش ئه نجامدانی

پرو سه ی جووت بوون.

ژن چی بکات

بو ئه وهی هه می شه جیی خو شه ویستی و تاسه و جهزی هاوسه ره که ی بیته ؟

پیاو بوونه وه ریگی سهیره و دهیه ویت ژنه که ی پی که وه چهند ژنیک بیت، چیشیت

لینه ریگی پلهیه ک بیت و ئاره زووه خوړاکییه کانی تی ر بکات و له ژووری نوستندا

عاشقی بیت و له مالیشدا هه می شه مالدار یکی باش و کارامه بیت و له زیاتر

چاوی هیچ پیاویکی تری ئه م دونیا یه نه بینیت.

ژن بو ئه وهی ئه م ئاره زووانه جیبه چی بکات دهبیت به راست ده ری بخت که
 خوشی ده ویت و بی ئه و ژیا نی مه حاله، دهبیت بایه خ به جلو به رگ و خوشتن و
 پا کو خا وینی جه سته ی بدا و گرنگی به جوان کاری قژی و ریک خستن و ما کیاج
 وههروه ها ماج و گه مه بازی بدات له گه ل هاوسه ره که ی هه می شه شوینی پرا کیشانی
 سه رنجی بیت و کاری ناو مال و مه تبه خ نه بیته هو ی بو ن و به رام لی هاتنی ناخوش و
 سپر زهیی و بایه خ نه دان به خو ی.

هونه ری نه ته کیه ت له ژبانی هاوسه ریډا

ژبان به بې د هستوورو یاسا و ریځکڅستن، ژبیانیکی فه وزه وی دواکه وتوانه ییه،
 ته و مالله ی ته نها له سهر غه ریزه کان بنیات نراییت، ته هه رغه ریزه کان له ناوی دهبه ن
 ،ته و مالله ی له سهر ټاو دروست کراییت، ته وه هه رټاو نغرؤی ده کات ابله لام خیزانیك
 له سه رگوړپړایه لی کیتابه که ی خوای په روه ردگار و سونه تی پیغه مبه ره که ی (ﷺ)
 ومه نه جی هاوه لآن وشوینکه وتوان وړیږو خوشه ویستی بنیات نراییت، هیچ بایه ک
 ناتوانیت شیرازه ی تیکبدات، هه رچه نده زوریش به هیږ بیت.

چه نده جوانه له ناو ((خیږانه کان، مزگه وته کان، خویندنگه کان، کارگه کان،
 شه قام)) یاسا بوونی هه بیت و دوور بیت له فه وزا و بی سه روبه ره یی، به تاییه ت
 له ناوخیږاندا، یه کیك له و کاره گرنگانه ی که خوای گه وره تاییه تی کردبوو به
 پیغه مبه ران (سه لامی خوایان له سه ربیت) فیږکردنی جوانترینی په وشته کان بووه بو
 گه له که یان.

په یوه ست بوون به ټاکاره جوانه کان وگرنگی دان به هه سته کانی به رامبه ر
 وړیږگرتنی بارودوخ بوچونی به رامبه ر به هونه ری مامه له کردن، یان ته ته کیټ له گه ل
 به رامبه ر دا ناوده ربیت، هه ر ته وه شه ده بیته هو ی به ده سته یانی ریږو خوشه ویستی
 و متمانه ی به رامبه ر.

زۆربه ی جار ئیمه گوی نادهینه ئه و پێگه یه ی مامه له ی پیده کهین له گه له
 که سیکی تازیز که له نیتواناندا دهژی، بۆ نمونه (هاوبه شی ژیان) له وانیه یه بی مه به ست
 ههستی بریندار بکهین (یان هه ندی جار به مه به ست) له بهر ئه وه واهه ست ده کهین
 هونه رو نه ریتی ئه ته کیته نه نا بۆ که سانی بیگانه و نه ناسرا و دووره په ریزی ووشکی
 مامه له ش له گه له دۆست و خزم و ناسرا وه کاند! لیره وه رووی ده مان ده کهینه ئه وانیه ی
 تازه چوونه ته نیو ژیا نی هاوسه رییه وه، تا کو کین و پیک بکه ون، له سه ر چه ند
 یاسا وسیسته میک به شیوه ی نوسرا و و پیکه وتنی هه ردوولا، ئه و نوسرا وه ش هه مو و
 ئه وه ی له ژیا ن به پیده کریت، یا ن جیبه جی ده کریت تییدا بیته له وان ه کارو چالاکی
 ئاره زو و خویندنه وه و سه ردان و گه شته کان،..... هتد.

ئه وه ش بۆ پیزگرتنی هه ر لایه ک زیاتر هه ستکردن به نه رخه ی
 خو ی، که مکرده وه ی سه ریپچی و خراپ مامه له کردن.

باش وایه سه ریپچی، یا ن له بیرکردن و که مته رخه می کردن له یاسا کا نی
 نوسرا وه که سزایه کی گونجا و، یا ن سوکی تییدا بیته، بۆ ئه وه ی هیچ کام له وان نه توانن
 له یاسا که ده ربجن، بۆ نمونه ئه وه ی سه ریپچی ده کات دهبیته دا وای لیبوردن
 بکات، یا خود دیارییه ک بکریته..... هتد

پاشان به پره زامه ندی هه رد وولا به تیپه پونی کات ده توانریت به ند بو نوسراوه کان زیاد، یان کهم بکه ن، به لام به رده وام پیویسته یاسا کان جیبه جی بکرین وریزگرتن وخوشه ویستی له ئاراداییت.

ئه ویاساو به ندانه ی له نوسراوه که دا ئاماژه ی پیده کریت زۆربه ی ئه وانن که ئایینی ئیسلام و خاوه ن بیرو و ژشنبیرانه ش جه ختیان له سه ر کردوو و به هونه ری ئه ته کییت ئه ژمار ده کریت:

پیش چوونه ژووره وه بۆلای هه ریه که یان پوخسه ت وه برگریت وله ده رگا بدات. کاتی چونه وه بۆمال، ژوور، یان ناو ئوتۆمبیل سالو بکریت. کاتی چونه ده ره وه بپرسن له لایه نی به رامبه ر، ئایا پیویستی به هیچ شتیک هه یه، یان نا.

کاتیک کتیب یان پینووس، هتد وه رگیرا بگه رپنریتته وه جیگه ی خوی. ئه گه ر شتیک شکیئرا، یان تیئکدرا له جیی بکرپریتته وه. ئه گه ر لایه ک هه لئه ی به رامبه ر ئه وی ترکرد، بی دواخستن داوای لیئوردن بکات. ئه گه ر لایه کیان داوای لیئوردنی له ویتکرد، ئه وه پیویسته لیئوردنه که ی قبول بکریت و واز له لۆمه و گازه ند بهیئیت.

گفتوگوئی نیوان ههردوولا پیتووسه هیمنانه بیت ودهنگ بهرزکردنه وه ووشه ی نه شیاوی تیدا نه بیت.

پیتووسه راستی بوتریت هه رچه نده تال وناخوش بیت ، به لام به شیوهیه کی جوان و دوور له بریندار کردن.

ئه گه ربۆنه یه کی خوش بۆهه ر لایه ک هاته پیش بی هیچ بیانویه ک لایه نی دووهم ناماده بیت.

پژ له خولیاو ئاره زوه کانی یه کتر بگیریت، به جوریک که خولیا ی خوی بیت. دوور که وتنه وه له دروستکردنی کیشه و به بیر هیمنانه وهی هه له کانی پابردوو بۆته وهی خه م و ئازار نوی نه بیتته وه.

ئه گه ر لایه ک توپه ، یان نیگه ران بوو به رامبه ر ئامانجی هیور کردنه وه یان که مکردنه وهی بیت نه ک وه لام دانه وه و زیاتر ووروژاندنی به رامبه ر.

ئه و کارانه ی به ههردوولا ده کرین دابه شبکرین وجیبه جی بکرین، پیش ئه وهی داوی لیبکریت.

هه رگیز درۆنه کریت، هه رچه نده هه له یه کی گه وه رپووی دابیت، چونکه درۆ دایکی هه له کانه.

کاتیک له نیتوان کومه لیکدا بون هه رگیز یه کتر به درؤ نه خه نه وه، بؤمونه له کاتی
گیژانه وهی باسیکدا قسه ی پی بپردریت وبوی راست بکاته وه، یان که م زیادی بلیت
پیویسته ریگهی پیدریت ته وای بکات، بهو شیوه یه ی خوی دهیه ویت.

هه رچه نده پیویستیت به پاره هه بیت بی پرس یان زانیاری ئه وی تر نه بردریت.
دهبیت هه رشتیک بؤخوی پی ی خۆشه بؤ هاوسه ره که شی به هه مان شیوه، به پیی
توانای کار بؤحه وانه وه وئاسوده یی ئه وی تربکات.

ئارامگرتن له سه ر ناخۆشییه کان وا سه یر بکریت که په رستشه، سوپاسگوزاری
خوای گه وره پیویسته.

بانگ کردنی یه کتر بهو ناوه، یان نازناوهی که هاوبه شی ژیان پی ی خۆشه و
دوور که وتنه وه له نازناویک که بیزارو نیگه رانی ده کات.

له وانه یه زۆربه مان واهه ست بکه ین دانانی نوسراوی لهو جوړه مه حاله، یان
بیسودبیت، به لام به دلنیا ییه وه ئه گه ر هه ردوولا بریاری له سه ربه دن و ریکبکه ون، ئه و
به ئه نجامه کانی زۆر خۆش حاله دهن، به مه رجیک ئه گه ر به جدی وه ریبگرن و دوور
بکه ونه وه له گو ی پینه دان و که م ته رخه می کردن، ده توانریت هه رکه سه و به پی ی بارو
دۆخ و جوړی ژیان ی به نده کان ده ستکاری، یان زیادی بکات، مه رج نیه ئه و به ندانه
ستانداربن و گۆرینیان مه حاله بیت.

بۆ ئه وهی له مانگی ههنگوینی بهردهوامدا بژی

ئافرهت به تهنها خاوهنی کلیلی به خته وهی و هوکاری سه ره کی
خۆشه ویستییه ئه و خۆشه ویستی و به خته وه رییه ی که نامینیت دوا ی ئه وه ی چه ند
مانگیك له به هاوسه ربوون تیده په پیت ئه وه ش چه ندین شاره زای بواری
په یوه ندیه کانی ژن و میرد روونیان کردۆته وه و ده لێن : ئافرهت ده توانیت به هو ی
چه ند ههنگاو یکی ساده و ئاسانه وه ژیا نی هاوسه ری تی بۆ مانگی هه می شه یی
ههنگوینی بگۆر ی ئه ویش به پشت به ستن به م خالانه

یه که م : لیبوردن :

پێویسته له سه ر ئافرهت هه موو کات چاوه ری ی ئه وه نه کات که هاوسه ره که ی
ئاشتی بکاته وه به لکو دهبیت هه ند ی جار ئه و به و رۆ له هه ستیت بۆ ئه وه ی
ناکوکی و جیاوازیه کان که م بکاته وه .

دووه م : گفتوگۆ :

پێویسته له سه ر ئافرهت به رده وام گفتوگۆ له گه ل هاوسه ره که ی بکات له گه ل
ئه وه شدا هونه ری گو یگر تنی هه بی ت و پا بوو چوونی وه ربگری ت بۆ هه ر کیشه یه ک که
له ماله که یدا پرو به پرو ی دهبی ته وه دهبیت کاتی ک هاوسه ره که ی گفتوگۆ ی له گه ل

ده کات قسه کانی پی نه بریت تاته و او دهبیت گفتوگو کړدنی کیشه کان به هیمنی
یه کیکه له ریگا کانی چاره سر کړدن.

سی یه م : نهرم و نیانی :

هر چه نده نافرته نهو بوچوونه ی که هیه ته راست بیت نابیت دهمارگیری تیا
بکات هه روه ها نابیت هه موو کیشه که بخاته ته ستوی هاوسه رکه یه وه و بو نه وه ی
به جی بهیلتی به لکو دهبیت پیکه وه به نهرم و نیانی چاره سهری بکه ن ده توانیت
به شیوه یه کی جوان و تی ی بگه یه نی و قه ناعه تی پیبکات نه ک فرهزی بکات
به سهریدا نابیت هه میشه خه ریکی کاروبار بیت و سهرقال بیت و بیر له هوکاره
سهره کییه کان نه کاته وه و لاوه کیه کان به گرنه بزانیت پیویسته هاوسه نگی
رابطه گری.

چوارهم : غیره کړدن :

غیره کړدن دوو جوړی هیه یه کیکیان تیجاییه که وا له هاوسه ر ده کات هه ست به
خوښه ویستی خیزانه که ی بکات و بزانیت هه ولی پاراستنی نهو په یوه نندییه ی
نیوانیان ددهات به لام ته گهر نهو غیره له راده ی خو ی تیپه پری دهبیتته غیره یه کی

سلبی چونکه گومانبردن له هر جولّه و هه لّس و کهوتیک سزا و نه خوشی
به دواوه یه.

پینجه م : دلسۆزی :

دلسۆزی بنه مایه کی بنچینه ییه که پالپشت و یارمه تیده ری سه رکه وتنی ژیا نی
هاوسه ری تی یه به تایبه تی ته گهر تهو دلسۆزی یه له قه ناعه تی ئافره ته که وه بی ت
نهک له بهر باو و نه ری تی کومه لگا بی ت.

له بهر ئه وه ی خانمی به ریز :

تو به ههنگاونانت بو ئه م خالته و جیبه جیکردنیان وات لیده کات که
ژیانیکی به خته وه ر و ئاسووده و سه رکه وتوانه ت هه بی ت و زال دهبیت به سه ر هر
کی شه و ناخوشی و تهنگانه یه کی ژیا ندا ئه وه ی که له سه ر تو یه ته وه یه
پیدا چوونه وه یه ک بو خودی خو ت بکه یت و به سینه یه کی فراوان و ئارام گرته وه
هه ولی جیبه جیکردنیان بده یت.

له سیفه ته کانی ئافره تی چاک

خوای گه وره ده فهرمووی ﴿وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرَفِ عِٰنٌ﴾ (الصافات)

واته : ژنانی چاو که ژال و چاو درشت و جوانیان له لایه که ته نیا تهوینداری
میږده کهی خوینان.

ئهم نایه ته که دوو نایه ته کهی به دوا دادین باسی خوږییه کانی به ههشت ده کات
ده توانری بۆ ناسینی هندی سیفاتی ثافره تی چاک سوودی لی وهریگری که بریتین
له :

یه که م : ژن ته نها چاوی بپرته میږده کهی له بهر خوشه ویستی میږده کهی و
پازیبون بهو جا با چاوی بۆ لای کهسی تر نه گیري.

دووه م : ﴿حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ﴾ (الرحمن). واته لیان قه ده غه یه که
جوانی و پازاوه یی یان بۆ غه یری میږده کانیان بیت جا ده بی ئهم پازاوه یی ته نها بۆ
میږده کانیان بیت و له ماله وه یان درنه چن ته نها تهوانیان بوی.

سییه م : له سیفه ته کانی ژنی به ههشتی ته وه یه که پاک کراوه ته وه له وه سوده سی
شهیتان و ناخیان پاک کراوه ته وه له غیره و نازاردانی میږده کانیان خوای گه وره له
چه ند نایه تی کدا باسی تهو ثافره ته چاکانه ده کات.

﴿فَالصَّالِحَاتُ قَنَاطَتْ حِيفَظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ﴾ (النساء - ۳۴)
(

واته ئافره ته پاكه كان وهك ئيبن عه باس و غه يري ئهو گوتويه تي ئه وانهن كه
گوپرايه لي ميترده كانيانن و له كاتي ئاماده نه بووني ميترده له ماله وه پاريزگاري له
مال و نه فسي خوي ده كات و مافه كاني ده پاريزي.

پيغه مبهري خوا ﷺ فهرمويه تي: ((ألا أخبركم بخير نساءكم في الجنة؟ قلنا: بلى
يا رسول الله، قال: كل ودود وولد، إذا غضب زوجها قالت: هذه يدي في يدك لا
أكتحل بغمص حتى ترضى!!))^(۱)

واته: پيتمان رابگه يه نم باشتري ئافره تانتان له به هه شتدا كي يه؟ گوتمان: به لي ئهي
پيغه مبهري خوا، فهرموي: هه موو ئافره تيكي كه مه حبوب بيت و مندالي بيت،
گهر ميترده كه ي توربه بو لي: ئه وه دهستم له دهست دايه، كل له چاوم ناكم به
نوقاوي (واته ناخه وم) هه تا وهكو رازي نه بيت .

ههروه ها ده فهرموي: ((ما استفاد المؤمن بعد تقوى الله، خيراً له من زوجة صالحة،
إن أمرها أطاعته، وإن نظر إليها سرتة، وإن أقسم عليها أبرته، وإن غاب عنها نصحتة

^(۱) رواه الطبراني (حديث صحيح).

فی نفسها وماله)).^(۱)

واته: مروقی پروادار له پاش ترسان له خوا هیچ خیریکی وهك هاوسه ریگی چاك به دهست نه هیئناوه، گهر فهرمانی پیکرد گوی رایه لی دهکات، گهر ته ماشای کرد دلی خوش دهکات، گهر سویندی له سه ر خوارد دهیگه یه نیته جی، گهر لی لی دور کهوته وه و چوه سه فهریک ئاموژگاری دهکات به پاریزگاری کردنی مالی و نه فسی. به پیغه مبهری خوا^(۲) گوترا: کام ئافرهت خهیر و چاکه؟ فهرموی: ((التي تسره إذا نظر، وتطيعه إذا أمر^(۲)، ولا تخالفه في نفسها ولا ماله بما يكره)).^(۳)

واته: ئه و ئافره ته ی به بینینی دلت خوش دهکات، گهر فهرمانی پی کرا گوی رایه ل بیت، به پیچه وانه ی ئه و نه کات و دهست له ماله که ی نه دات که ئه و پی ناخوشه. قاسی کوری عبدالرحمن گوتیه تی: عبدالله کوری مه سعود قورثانی ده خویند جا گهر له خویندنه وه که ی بوبایه وه دهیگوت: بیژنه کان له کوین؟ لیم نزیك ببنه وه بلین: خواجه ژنیکم پی ببه خشه گهر ته ماشام کرد دلم خوش بکات گهر فهرمانم پی کرد گوپرایه لیم یکات گهر دووربووم لی خوی ومالم له خراپه بیاریزی.

^۱ رواه البخاري

^۲ به مه رجیک فهرمانه کانی میرد پیچه وانه ی ئیسلام نه بیت وهك پیغه مبهری خوا^(۲) ده فهرموی: ((لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق)).

^۳ رواه أبو داود و النسائي باسناد حسن.

سیفه ته کانی ئافره تی رهفتار ناشیرین

پیغه مبهەر (صلی الله علیه وسلم) له حه جی مالّ ئاوایدا ئاموژگاری
ئافره ته کانی کرد و فه رمان و یاسا کانی خواو پوژئی دوایی بیر خسته وه پاشان
فه رمووی ((خیر و چاکه بکه ن چونکه زۆربه تان سوته مه نی ئاگری دۆزه خن)).

یه کسه ر ئافره تیّک له ناوه پراستی ئافره ته کانه وه هه لسا گووتی : ئه ی پیغه مبه ری
خوا

(صلی الله علیه وسلم) بوچی ئیمه سووته مه نی ئاگری دۆزه خن؟

پیغه مبهەر (صلی الله علیه وسلم) فه رمووی (چونکه زۆر سکالا و گله یی
ده کهن و نا سوپاس گوزارن و چاکه و پیاوه تی پیاوه کانتان له بهرچاو نیه).

کاتیّک ئافره ته کان ئه مه یان بیست یه کسه ر خشلّ و زیره کانیا ن فریادیه ناو کراسی
بیلال واته کردیا ن به خیر. (رواه البخاری).

ههروه ها ده فه رمووی : (چوار شت مایه ی به ختیارین : ئافره تی چاک ، خانووی
گه وره ، درواسییه کی چاک ، سوارییه ک سواری ببی ، چوار شتیش مایه ی
به دبه ختین : درواسیئی خراب ، ئافره تی خراب ، سواری خراب ، خانووی ته سک و
گچکه). رواه ابن حبان (حدیث صحیح).

ههروه ها ده فهرموی: دو کهس نوژیان له سنوری سهریان تیپه پ ناکات: ئه وه عه بدهی که له دهست گه وره کهی هه لدی به بی ئازاد کردنی، ئه وه ئافره تهی که سه ریچی فهرمانه کانی میرده کهی دهکات، تا ئه وه کاتهی ده گه ریته وه ژیر فهرمانی میرده کهی. رواه الطبرانی و الحاکم (صحیح).

مافی پیاو له سه رژنه کهی

پیغه مبه ر ﷺ ده فهرموی: ((لو کنت آمراً أحداً أن يسجد لأحد، لأمرت المرأة أن تسجد لزوجها)). رواه الترمذي (حدیث حسن).

واته: گه ر فهرمانم بکر دایه به که سیك که سوجه^(*) بۆ یه کیکی تر بیات، ئه وه فهرمانم ده دا که ئافره ت سوجه بۆ میرده کهی به ر دایه.

حصینی کورپی محسن گوتویه تی: پورم بۆی باسکردم و گوتی: چومه خزمه تی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) بۆ هه ندی پیویستی پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) پی گوتم: فلان: ئایا میردت هه یه.

(*) سوجهی رتیز و پیژانین.

گوتم : بەلێ

پێغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) فەرمووی : تۆ بۆ ئەو چۆنی ؟

ئافەرەتە کە گوئی : کەمتەرخەمی ناکەم لە گوێرایەلێ و خزمەتکردنی مەگەر لە توانامدا نەبێ.

پێغەمبەر (صلی اللہ علیہ وسلم) فەرمووی : کەواتە تەماشە کە تۆ لە کوێی ئەوێت مێردە کەت بەهەشت و دۆزەختە . رواہ الترمذی بسند صحیح .

مەبەست لێی ئەو دیە گەر گوێرایەلێ مێردە کە ی بکات دەرواته بەهەشتەو وە گەر پێچەوانە ی فەرمانەکانی مێردە کە ی لە چاکە بکات ئەوا دەچیتە دۆزەخ .

هەروەها لە مافی مێرد بەسەرھاوسەرە کە یەو ئەو دیە : کە ڕیزی دایک و باوکی ئەو بگری ڕەفتار و مامەڵەیان لە گەڵ باش بکات و هانی بدات لەسەر زیادە چاودیری کردنیان هەروەها لەسەریەتی خۆ ڕاگری خراپەکانیان بێت بەرامبەر بەو بەتایبەتی دایک و باوک چونکە ئاگر بە ئاگر دانامرکیتەو بەلکو بەئاو دەکوژیتەو .

لەسەر ژن پىيوستە زال بىت بەسەر خۆپەرستى خۆى و زەبىتى عاتىفەى خۆى
بىكات بەمەش رەزامەندى خۆى گەورە و پاداشتى باش بەدەست دىنى لەبەرچاوى
مىردەكەى گەورە و بەرپىز و خۆشەويست دەبى.

با ھەردەم ئەو لەبىرىت كە داىك و باوكى مىردەكەى ئەويان بەخىو كەدووە
گەورەيان كەدووە و فىرى خويندىيان كەدووە ئەويش وەك ئەركىك دەبى
قەرزەكەيان بداتەو تافرەتەكەش بە دەورى خۆى ھەستى بە يارىدەدانى مىردەكەى
بۆ جىبەجى كەردنى ئەم ئەركە پىرۆزە.

با ژن بزانى خۆى گەورە نامرى ، لەگەل خەلك چۈن بى بە ھەمان شىو رەفتارى
لەگەل دەكرىتەو جا ئەگەر مامەلەى لەگەل داىك و باوكى مىردەكەى باش بىت
ئەو ئەو كاتە خىزانى كورەكانى بەھەمان شىو لە تەمەنى پىردا مامەلەى باش
لەگەل ئەودا دەكەن خۆى گەورەش ياداشتى چاكەكاران بەفپرونادات.

ئەم ئامۆزگارىانە زىپ ئاسان كە فەرامۆش كەردىيان چۈن بۆتە مايەى روخاندنى
خىزان و عەقدى ھاوسەرىى يان پىاو ھەلساوە بە تورەكەردنى داىك و باوكى كە
دەبىتە مايەى بەدبەختى دنيا و ئاخىرەتى كە ھۆى يەكەمى تورەكەردنەكەش ژنە.

هەرودها له مافی پیاو بەسەر ھاوسەرەکیهوه ئەوه یه که مندالەکانی پەرودە بەکات بۆ ئەم پەرودەدەیهش لەسەر ژن پیتویست دەکات که ههولێکی زۆر بدات بۆ چاودێرکردنێکی زۆر و لیکۆلێنەوێهه کی فراوان و پیاوێ کردنی هۆشیاری بەتایبەت ئەم سەردەمەى ئیستادا که زانسته پەرودەدەییەکان و دەرونیەکان بەرەو پێش چون و فراوانبوون دەچن بەرامبەر بەهەش بەهەمان شێوه ئەرکی میرد که پێزی خزم و کەس و کاری ھاوسەرەکی بگری بە تاییهتی دایک و باوکی چونکه جوانترین و باشترین دیاری که جگه‌ریانه پێشکەشی ئەویان کردوه له‌بەر ئەوه له‌سەریه‌تی به‌بەردەوامی مامەڵەى جوانیان له‌گەڵدا بەکات و خۆشه‌ویستیان بۆ بنوێنى بەشداریان بەکات له‌ کاره‌ گرنگه‌کانی که به‌هۆی بى‌ ئاگابوون له‌مه‌دا زۆر قەیرانی دروست کردوه.

بەم بۆنەوه نامەیه‌کی ناسک نه‌قل ده‌که‌ین که زاوا بۆ خەسووه‌کی دهنیری ئەمه‌ش ده‌قه‌که‌یتی: {دایکم ئەى خۆشه‌ویستى دایک چۆن بانگت ناکەم دایکم که تۆ خۆشه‌ویستى مرۆقت پێشکەش به‌دەم کردوه؟!}

چۆن به‌ دایکم بانگت ناکەم که تۆ ئەم ئافره‌ته‌ت هیناوه‌ته‌ بوون ئەو ھاوڕێیه‌ی که ژيانى داگرتووم من به‌ختیارترین مرۆقى دونیام ئەوه‌نده به‌ختیاریم به‌سه‌ که هه‌موو ژيانم له‌گەڵ ئەو کچه‌ ده‌به‌مه‌ سه‌ر که چه‌نده‌ها ساله‌

لیی ده گه پرم له گه لّ نهو کچه ی تو که بووه به هاوسه رم و دایکی منداله کانم بهم
نزیکانه تو کچه که ت داوته من به لام من دل و گیانم داوه تی. }

پاسپاردهیهك سه بارهت به ئافرهتان

له حه جی مالّ ئاوایدا پیغه مبه ر (صلی الله علیه وسلم) له وتاره که ی
نهو هی فهرموو ((.... پیتان راده سپیرم له گه لّ ئافرهتان به چاکه رهفتاریان
له گه لدا بکه ن !

ده رهه ق به ئافرهتان له خوا بترسن (زولمیان لیّ نه که ن) چونکه ئافرهتان ئامانه تی
خوان له لای ئیوه به هو ی ووشه ی خوی گه وره وه فهرجیان بۆتان هه لالّ کراوه
ئیوه ش مافتان له سه ریان نهو هیه که کهس نهیه ته مالتانه وه و له شوینی خۆتان
دابنیشیّ که خۆتان پیتان ناخۆشه بین بۆ مالتان گهر به فهرمانیان نه کردن نهو
کاته به لیدانی سووک لییان بدهن نهو هه ش پاش ئاموژگاریکردنیان به گوته ی
شیرین یان سه رجیی نه کردن ژنه کانیشتان مافیان له سه رتان ههیه که رۆزیان بۆ
پهیدا بکه ن و به باشی پۆشتهیان بکه ن کیتابی خوا که قورئانه بۆم به جی
هیشتون گهر دهستی پیوه بگرن هیچ کاتیك گومراو سه رلیشیواو و نابن. رواه
مسلم.

پاداشتی گویرایه ئی ژن بو میړده که ی

پیغمبه ری خوا ﷺ فرمویه تی: ((المرأة إذا صلت خمسها، وصامت شهرها، وأحصنت فرجها، وأطاعت زوجها، فلتدخل من أي أبواب الجنة شاءت)).^(۱)

واته: گهر ژن پینج نویژه فرهزه کانی به جی هیئا و مانگی ره مهزان به روژو بو، داوینی خوی له خراپه کاری پاراست و فرمانبه ری میړده که ی بکات له چاکه، تهوا با له هره درگایه کی به ههشت دهچیته ژور که خوی تاره زوی لییه تی بچیت.

ههروه ها ده فره رموی: ((أیما امرأة ماتت وزوجها عنها راض، دخلت الجنة)).^(۲)

واته: هره ژنیك بری و میړده که ی لیی رازی بی تهوا دهچیته به ههشت.

(به لام به مهر جی دروشمه کانی ئیسلام به جی بهیئی و له خوا ترس بی).

^(۱) رواه أبو نعیم فی الحلیة وله شواهد یرقی بها الی درجة الحسن والصحة.

^(۲) رواه الترمذی بدرجة صحیح.

هاوسه ری نمونه یی

ئەبو ھورەیرە گوتوو یە تى : ((أتى جبریل النبی ﷺ فقال: یا رسول الله، هذه خدیجة قد أتتك معها إناء فيه إدام أو طعام أو شراب، فإذا هي أتتك فاقرأ عليها السلام من ربها عزوجل ومني، وبشرها ببیت فی الجنة من قصب-أي جوهر- لا صخب فيه ولا نصب)). رواه مسلم.

واته : جبرائیل هاته لای پیغه مبهەر (صلی الله علیه وسلم) فەرمووی ئەوی پیغه مبهەری خوا (صلی الله علیه وسلم) ئەوێ خەدیجە یە دیتە لات قاپیکی پییە پیخۆر یان خواردن یان خواردنەوێ تێدایە جا که هاته لات سهلامی خوای گەورە و منی پی بگه یەنە و مژدە ی خانوویە کی پیبده له بههشت که له گەوهر و مرواری دروست کراوه ههراو چی یکه و ماندوو بوون و نارەحەتی تێدانییە.

خەدیجە پەزای خوای لی بی یە کەم خێزانی پیغه مبهەر (صلی الله علیه وسلم) ژیرترین ئافرەتی قورەیش و بەرەوشتین ئافرەتیان بوو پیش بوونی به پیغه مبهەر (صلی الله علیه وسلم) لەبەر دەست پاکي و پەوشت بەرزیه کە ی پیغه مبهەری (صلی الله علیه وسلم) هەلبژارد که بیته هاوسه ری جا به سهەر هه موو ئەو پیاوێ گەورە عەرەبانە ی که خوازیاری بوون هەلبژارد و به گەورە ی دانا.

خاتوو خه دبیجه له کاتی دابه زینی سروش (وه چی) پالپشتی پیغه مبهه (صلی الله علیه وسلم) ده کرد هانی ددها له سهه جیگیر بوون و بهرده وامی له بلا و کردنه وهی ئایینی ئیسلام ، هه موو سهروهت و سامانه کهی خسته بهردهستی پیغه مبهه (صلی الله علیه وسلم) پیویسته هه موو هاوسه ریگی چاک له گهل میردی چاک ته مه رهفتاری بی له هه لویسته پالنه وانییه گه وره کهی خاتوو خه دبیجه قسه کهی بوو بو پیغه مبهه (صلی الله علیه وسلم) لهو کاتهی که بو یه که مجار وه چی بو هاته خواره وه شله ژاو گه پرایه وه ماله وه به خیزانه کهی گووت : دامپوشن دامپوشن جا هه واله کهی بو گیرایه وه ئه ویش هانیدا و پی گووت : ((والله لا یخزیک الله أبداً إنک تصل الرحم، وتحمل الكل، وتکسب المعدوم وتعین علی نواب الزمان)). رواه البخاری و مسلم.

والله ی خوا ریسوات ناکات تو سیله ی رهحم به جی دینی و بارگرانیی خه لک هه لدهگری و یارمهتی نه دار ددهدی.

پیغه مبهه (صلی الله علیه وسلم) فهرموویهتی : باشتین ئافرهتان ئهوانه که مندالیان ده بی و خوشه ویست و دلنه وای کهرن گهر له خوا بترسن خراپترین ئافرهتتان ئهوانه که جوانی خویان بو بیگانه به درده خه و شانازی به خو ده کهن

ئا ئەوانە دوورپوون و کەسیکیان ناچیتە بەهەشت مەگەر بە شیوەی قەلەپرەشی بەلەک. رواه البيهقي (صحيح).

میژوو بۆمان دەگیرێتەووە کە شوپەیی قاضی رۆژیەک لەگەڵ شەعبی بەیەک گەشتن شەعبی سەبارەت بە مالهۆی پرسباری ئەحوالی لی کرد ئەویش گووتی : لەوەتەئێستای ساڵە خێزانەکەم توپەری نەکردووم گووتی ئەمە چۆن وایە ؟ شوپەیی گووتی : لەیەکەم شەودا چومە لای خێزانەکەم بینیم زۆر جوانە جوانییەکی بێهاوتا لە دلی خۆمدا گوتم : با دەست نویژ هەلگرم و دوو پرکعات نویژی سوپاسگوزاری بۆ خوا بکەم کاتیەک سەلامم دایەووە بینیم خێزانەکەم نویژی لەگەڵ مندا دامەزراندوووە و لەگەڵ من سەلام دەداتەووە جا کە مالهۆ چۆل بوو لە خزم و کەس و ھاوڕێ چومە نزیککی یەووە و دەستم بۆی برد ئەویش گووتی : ئەبو ئومەییە لەسەر خۆ بە جاری بوەستە.

پاشان گووتی : الحمدالله نەمە و نستەینە و صلی علی محمد والە :

من ئافەرەتیکم نامۆ (غریب) م هیچ زانیاریەکم دەربارەری پرەشت نیە جا چیت پیخۆشە پیم بلێ تاووەکو بۆت جیبەجی بکەم چیت پی ناخۆشە تاووەکو نەیکەم گووتی : لە قەومەکەئێستای ئافەرەتان هەبووە کە بیکەییە ھاوسەر منیش لە

قه و مه که ی خۆم پیاو هه بووه که هاوشانم بیته به لām که خوای گه و ره کار یکی
هینایه پیش دهبی ببی ته و بووم به هی تو و وه چی خوای گه و ره فره مان
پیکردوی ته و به که جا یان هیشتنه و به چاکه یان دهست به ردان به چاکه .

شوپه یح گوتم : به خوا شه عبی له م شوینه دا ناچاری کردم که وتار بخوینم .

جا گوتم : الحمد لله نحمده و نستعینه و صلی علی النبی واله وسلم وبعد :

به راستی تو قسه یه کت گوت گهر له سه ر بمینیه و به و جیگیر بی ته مه به شت دهبیت
گهر وازی لیبینی ته و دهبیت به لگه له سه رت من هه ز به و به و به و ده که م هه ز
به م و به و نه که م گهر چاکه یه کت بینی بلاوی بکه و به که خراپه یه کت بینی دایپوشه
ته ویش گوتم : هه زت له سه ردان و هاموشوی که س و کارم هه یه .

گوتم : هه ز نه که م هه ز و رانم بیتارم که ن گوتم : هه ز به کام دراوسی ده که یه که بیته
ماله که م بو ته و هی رپگه ی پیدم بیته مال هه ز به کامیان نه که یه که تا نه هیلم بو مال
بیت .

گوتم : به نی فلان قه و میکی چاکن به نی فلانیش قه و میکی خراپن

شوپه یح گوتم : ته م شه و هه و شه و یسترین شه و بوو که له گه لی مامه و هه

ئەوا بیست ساله له گه‌لم ماوه‌ته‌وه تا ئیستا گله‌ییم له هیچ شتیکی نیه جگه له جارێک نه‌بی‌ت که ته‌ویش سته‌مم لی کرد.

جا ئافره‌تان با به‌و شیوه‌یه بن!!

ئامۆژگاری دایکیك بۆ كچه به‌شوودراوه‌كه‌ی

عه‌مری كوری حجر پاشای كینده داخوازی (أم آیاس بنت عوف بن المسلم الشیبانی) كرد، كاتی وه‌ختی گواستنه‌وه‌ی هات دایکی كچه‌كه به‌ته‌نها له‌گه‌ل كچه‌كه‌یدا دانیشت و چه‌ند ئامۆژگارییه‌کی كرد، ئامۆژگارییه‌كان بنه‌ماكانی به‌خته‌وه‌ری ژانی ژن ومی‌ردایه‌تی وچ پتویسته له‌سه‌ر ئافره‌ت به‌رامبه‌ر می‌رده‌كه‌ی بیهات بۆی به‌دیار خست، ئامۆژگارییه‌كان بریتین له:

یه‌كه‌م ودووه‌م/ به‌قه‌ناعه‌ت به‌و به‌باشی گوی رایه‌ل و فه‌رمان به‌رداری به‌.

سییه‌م چواره‌م/ نه‌كه‌ی به‌ی‌لێت شتیکی ناشرینت پتوه‌ بیه‌نی‌ت یان بۆنی ناخۆشت لی‌وه‌بكات، به‌لكو باخۆشترین بۆنت هه‌لمژیت.

پینجهم وشه شهم/ئاگاداری کاته کانی خواردن ونووستنی به، چونکه برسیټی گر له پیاو بهر ده دات، تیر خه و نه بونیش مایه ی تور په بوونه.

حه و ته م وهه شته م/ مال و سامانی بیاریزه و چاودیږی مناله کانی بکه.

نویه م وده یه م/سه ریچی فه رمانی مه که، نه یټنی ئاشکرا مه که، چونکه نه گه ر سه ریچی فه رمانی بکه یت، یان دلټ شکاند، نه یټیت ئاشکرا کرد نه و له غه درو تور په ی نه و پاریزراو نابیت.

نه گه ر میږده که ت غه مبار بو نه که ی خۆت دلخۆش و شادومان و پیشان بده یت و نه گه ر دلخۆش بو نه که ی خۆت خه مبار پیشان بده یت.

له کوټایدا " ده خوازم هه موو نه و خانم به ریږانه ی که هاوسه رگریان کردووه یان له داهاتودا ده چنه نیو نه و پرۆسه پر بایه خه وه ، هه موو نه و هه نگاو وړیگیانیه ی که له م به ره هه مه دا خراوه ته به رده ست په نگه ی پیډه نه وه له ژیانی خیزانداو بیکه نه کرداریکی بینراو و به رجه سته کراو نه مه ش له پیټناو شادی و کامه رانی ژیانی هاوسه ریان وحه سانه وه ی هه میشه یش له ژیانی دوایدا. هه روه ها بوټه وه ی بڼه نمونه یه کی به رز له نیو کوټمه لداو کوټمه لگه شانازیان پیوه بکات، داواکاریشم له خوا ی په روه ردگار ، نه م ماندوو بوونه که م کورته ی به نیه ت و نیاز ټکی پاک و

دلسوزانه لی وەرگری بیکاته مایهیی قورسبوونی تایی تهرازووی کرده وه چاکه کانم
له پوژی دوایی دا.

وَ آخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ , وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ , وَ عَلَى
آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.

سه رچاوه کان

۱. وه لآمی پرسیاره شه رعیه کانی سایی به ههشت له نویسی به پریز ماموستا. محمد عبدالرحمن .

۲. ناموزگاریه تالتونیه کان بو به خته وهر بوونی ژن و میترد له نویسی د. سعید ریاض

۳. ژن و میتردی ئیسلامی به خته وهر . وه رگیپان و ناماده کردنی: نهوا محمد سعید

۴. خیزانی به خته وهر ناماده کردنی. پهری شیخ کهریم

۵. به سه رهاته کاریگه ره کانی هاوسه ران له نویسی م. عبدالجلیل

۶. ریگا پراکتیه کان بو چونه ناو دلی پیاوان. ناماده کردنی محمد صادق سه یار

له گهل چهند سه رچاوه یه کی تر